

Зміст

	стор.
1 Загальні вказівки.....	4
2 Програма дисципліни.....	4
3 Методичні вказівки по вивченню дисципліни.....	8
Практичне заняття №1 (6 год.). „Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. №341”.....	9
Практичне заняття №2 (6 год.). „Державна програма забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003-2007 роки. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. №56 Р”.....	24
Практичне заняття №3 (6 год.). „Положення про спеціалізовані служби організації дорожнього руху. Затверджено наказом МВС України, Мінтрансу України та Держжитлокомунгоспу України від 31 грудня 1993 р. №859/550/86”.....	33
Практичне заняття №4 (6 год.). „Настанова для служби організації дорожнього руху ДАІ. Затверджено наказом МВС України від 25 грудня 1991 р. №572”.....	48
Практичне заняття №5 (6 год.). „Настанова про дорожньо-патрульну службу Державтоінспекції МВС України. Затверджено наказом МВС України від 3 лютого 1992 р. №45”.....	65
Практичне заняття №6 (6 год.). „Кодекс України про адміністративні правопорушення. Затверджено постановою Верховної Ради Української РСР від 7 грудня 1984 р. №8073-Х”.....	78
Перелік посилань.....	95

1 Загальні вказівки

Діяльність якого-небудь підприємства, організації, підрозділу регламентується нормативними документами юридичного й технічного характеру. У виробничій діяльності підрозділів ДАІ виконання вимог нормативних документів має особливе значення, тому що їхня діяльність пов'язана із забезпеченням безпеки руху, яка повинна бути такою, щоб людські й матеріальні витрати були найменшими. Помилки при організації дорожнього руху можуть призвести до величезних витрат. Фахівці, які закінчують автомобільно-дорожні інститути й факультети за фахом „Організація і регулювання дорожнього руху” повинні зі знанням справи використати досвід поколінь, закріплений в нормативних документах.

2 Програма дисципліни

2.1 Вступ

Мета й завдання дисципліни „Нормативні основи служби ДАІ”.

Зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами.

Класифікація нормативних актів, що визначають роботу служби ДАІ.

Положення про Державну Автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ України.

Структура й підпорядкованість ДАІ.

Завдання, розв'язувані ДАІ. Обов'язки й права ДАІ.

Взаємодія ДАІ з іншими службами.

Фінансування й чисельність працівників ДАІ.

2.2 Закон про міліцію

- загальні положення;
- обов'язки і права міліції;
- застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї;
- служба в міліції;
- правовий, соціальний захист і відповідальність працівників міліції;
- контроль і нагляд за діяльністю міліції.

2.3 Закон про дорожній рух

- загальні положення;

- компетенція Кабінету Міністрів України;
- права та обов'язки учасників дорожнього руху;
- автомобільні дороги, вулиці;
- транспортні засоби;
- стандартизація та нормування організації дорожнього руху;
- планування та фінансування заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;
- медичне забезпечення безпеки дорожнього руху;
- охорона навколишнього природного середовища;
- контроль у сфері дорожнього руху;
- відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух;
- міжнародні угоди.

2.4 Цивільний кодекс України

- основні положення;
- фізична особа;
- юридична особа;
- представництво;
- право власності.

2.5 Кодекс про адміністративні правопорушення

- загальні положення;
- адміністративні правопорушення й адміністративна відповідальність;
- адміністративне стягнення;
- накладення адміністративного стягнення;
- адміністративні правопорушення в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії й культури;
- адміністративні правопорушення на транспорті, у галузі дорожнього господарства й зв'язку;
- адміністративні правопорушення, що зазіхають на громадський порядок і суспільну безпеку;
- органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення;
- розгляд справ про адміністративні правопорушення;
- протокол про адміністративне правопорушення;
- адміністративна затримка, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей і документів;

- особи, що беруть участь у веденні справи про адміністративне правопорушення;
- постанова в справі про адміністративне правопорушення;
- оскарження й опротестування постанови в справі про адміністративне правопорушення.

2.6 Конституція України

- загальні принципи;
- права, свободи й обов'язки людини й громадянина;
- вибори, референдум;
- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Кабінет Міністрів України, інші органи виконавчої влади;
- прокуратура;
- правосуддя;
- територіальний устрій України;
- автономна республіка Крим;
- місцеве самоврядування;
- Конституційний Суд України;
- внесення змін у конституцію України;
- заключні положення;
- перехідні положення.

2.7 Закон України про державну службу

- загальні положення;
- державна політика у сфері державної служби;
- правовий статус державних службовців державних органів та їх апарату;
- проходження державної служби в державних органах та їх апараті;
- службова кар'єра;
- припинення державної служби;
- матеріальне та соціально-побутове забезпечення державних службовців;
- відповідальність за порушення законодавства про державну службу.

2.8 Закон України про власність

- загальні положення;

- право виключної власності народу України;
- право приватної власності;
- право державної власності;
- право інтелектуальної власності;
- право власності інших республік, інших держав й їхніх юридичних осіб, спільних підприємств і міжнародних організацій;
- захист права власності.

2.9 Наказ від 15 липня 1993 р. №488 про створення дорожньої міліції на автомагістралях

- загальні положення;
- основні завдання дорожньої міліції;
- функції дорожньої міліції;
- особовий склад дорожньої міліції;
- обов'язки і права начальника відділу дорожньої міліції;
- фінансування й матеріально-технічне забезпечення дорожньої міліції;
- інструкція щодо особливостей організації служби дорожньої міліції ДАІ МВС України;
- норми належності транспортних засобів для відділів дорожньої міліції ДАІ МВС України;
- типовий штат відділу дорожньої міліції на автомагістралях;
- орієнтовний розрахунок чисельності особового складу, що передається в дорожню міліцію;
- приблизна дислокація відділів дорожньої міліції на автомагістралях;
- приблизний штат відділу ДАІ УВС з керівництва дорожньою міліцією.

2.10 Наказ від 25 грудня 1991 р. №572 про забезпечення організації дорожнього руху й нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць

- настанова для служби організації дорожнього руху ДАІ
- загальні положення;
- обов'язки співробітників служби організації дорожнього руху;
- права співробітників підрозділів служби організації дорожнього руху;
- організація роботи підрозділів по організації дорожнього руху;
- функціональні обов'язки посадових осіб служби організації дорожнього руху ДАІ;
- настанова по службі нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць ДАІ;

- загальні положення;
- обов'язки працівників служби нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць;
- права працівників служби нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць;
- організація роботи підрозділу нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць;
- функціональні обов'язки посадових осіб служби нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць;
- положення про спеціалізовані монтажні-експлуатаційні підрозділи по впровадженню й експлуатації технічних засобів регулювання дорожнього руху.

3 Методичні вказівки до вивчення дисципліни

У сфері державної системи забезпечення безпеки дорожнього руху діють різні нормативні документи, які підрозділяються на законодавчі й підзаконні.

Ці документи постійно змінюються відповідно до реальних обставин, технічних умов, рівня економічного й соціального розвитку країни, відбиваючи придбаний рівень діяльності в цьому напрямку.

Таким чином, завданнями дисципліни є:

- вивчення законодавчих нормативних документів, які визначають діяльність служб ДАІ (конституція України, закон про міліцію, закон про дорожній рух та інше);
- вивчення підзаконних нормативних документів, які визначають діяльність служб ДАІ (накази, постанови, розпорядження, інструкції та інше);
- ознайомлення з порядком експертизи, узгодження, твердження, реєстрації, видання й скасування нормативних документів.

Самостійна робота студентів з дисципліни „Нормативні основи служби ДАІ” полягає у засвоєнні навчального матеріалу, що надається на лекціях та в рекомендованій навчально-методичній літературі, а також вивченні наукової та періодичної фахової літератури.

Дисципліна має зв'язок з такими курсами: транспортне право, правове регулювання дорожнього руху, правове регулювання перевезення вантажів і пасажирів, експлуатаційні властивості автомобільних доріг, безпека транспортних засобів, технічні засоби організації дорожнього руху, безпека руху, організація і регулювання дорожнього руху.

Практичне заняття №1 (6 годин)

„Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. №341”

Мета заняття:

1. Ознайомитися зі структурою й підпорядкованістю ДАІ.
2. Вивчити завдання, розв'язувані ДАІ.
3. Ознайомитися з обов'язками й правами ДАІ й взаємодією з іншими органами.

1.1 Загальні відомості

(„Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. №341” представлено в повному обсязі. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

1. *Державна автомобільна інспекція (далі – Державтоінспекція) є складовою частиною системи МВС. До складу Державтоінспекції входять департамент Державтоінспекції МВС, управління (відділи) Державтоінспекції головних управлінь МВС у Автономній Республіці Крим, м. Києві та Київській області, управлінь МВС в областях, м. Севастополі, відділи (відділення) Державтоінспекції районних і міських органів внутрішніх справ.*

2. *Державтоінспекція у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, декретами, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, цим Положенням, нормативними актами МВС.*

3. *Основними завданнями Державтоінспекції є:*
– *реалізація в межах своєї компетенції державної політики щодо забезпечення безпеки дорожнього руху;*
– *організація контролю за додержанням законів, інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від*

шкідливого впливу автотранспортних засобів (далі – транспортних засобів);

– удосконалення регулювання дорожнього руху з метою забезпечення його безпеки та підвищення ефективності використання транспортних засобів;

– виявлення та припинення фактів порушення безпеки дорожнього руху, а також виявлення причин і умов, що сприяють їх вчиненню.

4. Державтоінспекція відповідно до покладених на неї завдань:

1) бере участь у розробленні проектів законів та інших нормативних актів і документів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм забезпечення безпеки дорожнього руху і його учасників;

2) вносить пропозиції керівництву МВС стосовно розроблення відомчих нормативних актів про дорожній рух, у тому числі разом з іншими центральними органами виконавчої влади, які після їх прийняття є обов'язковими для центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання (далі – центральні і місцеві органи виконавчої влади та організації);

3) узагальнює практику застосування законодавства з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, розробляє і вносить керівництву МВС пропозиції щодо його удосконалення;

4) здійснює контроль за дотриманням власниками (володільцями) транспортних засобів, а також громадянами, посадовими і службовими особами вимог Закону України „Про дорожній рух”, правил, норм та стандартів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, які регламентують вимоги щодо:

прав і обов'язків учасників дорожнього руху;

організації дорожнього руху;

допуску громадян до керування транспортними засобами, реєстрації та обліку цих транспортних засобів;

перевезення надгабаритних, великовагових та небезпечних вантажів;

переобладнання та експлуатації транспортних засобів;

підготовки та підвищення кваліфікації учасників дорожнього руху;

технічного стану транспортних засобів;

виконання власниками автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів вимог безпеки дорожнього руху;

виготовлення і застосування технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом;

охорони довкілля від шкідливого впливу транспортних засобів;

5) забезпечує безпеку учасників дорожнього руху, захист їх прав та законних інтересів;

6) виявляє та вживає заходів до попередження і припинення адміністративних правопорушень Правил дорожнього руху, забезпечує розгляд справ, віднесених до відання Державтоінспекції;

7) здійснює профілактику правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та серед його учасників, вносить до центральних і місцевих органів виконавчої влади та організацій подання про необхідність усунення причин і умов, що сприяють вчиненню таких правопорушень;

8) бере участь в охороні громадського порядку та боротьбі із злочинністю, в тому числі пов'язаною з використанням транспортних засобів;

9) забезпечує захист власності учасників дорожнього руху, транспортних засобів і вантажів від злочинних посягань;

10) виявляє і припиняє перевезення з порушенням законодавства вантажів, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, зброї, боєприпасів тощо;

11) здійснює в межах своєї компетенції відповідно до законодавства заходи, спрямовані на розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили;

12) забезпечує супроводження в установленому порядку небезпечних, надгабаритних та великовагових вантажів, що перевозяться транспортними засобами;

13) організовує супроводження і забезпечує безпечний рух транспортних засобів спеціального призначення;

14) координує здійснення в Україні науково-технічних розробок з питань забезпечення безпеки дорожнього руху та їх впровадження у практичну діяльність;

15) вивчає та бере участь у впровадженні в Україні міжнародного досвіду з підвищення безпеки дорожнього руху;

16) здійснює контроль за дотриманням правил утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та правил користування ними;

17) регулює дорожній рух, у тому числі з використанням технічних засобів та автоматизованих систем;

18) вживає разом з відповідними центральними і місцевими органами виконавчої влади та організаціями заходів щодо запобігання дитячому дорожньо-транспортному травматизму та порушенням Правил дорожнього руху неповнолітніми;

19) приймає державні іспити на отримання права керування транспортними засобами, видає посвідчення на право керування цими засобами;

20) здійснює державну реєстрацію та облік транспортних засобів згідно з установленими правилами, видає реєстраційні документи і державні номерні знаки, веде облік цих документів та номерних знаків;

21) перевіряє наявність сертифікатів на відповідність транспортних засобів вимогам діючих в Україні правил, норм та стандартів;

22) провадить невідкладні дії на місцях дорожньо-транспортних пригод, живає у разі потреби заходів для евакуації людей, надання їм першої медичної допомоги, а також сприяє транспортуванню пошкоджених транспортних засобів та охороні майна, що залишилося без нагляду;

23) забезпечує відповідно до своєї компетенції організацію руху транспортних засобів у місцях проведення першочергових аварійно-рятувальних робіт, протокольних, спортивних та інших масових заходів;

24) погоджує відповідно до вимог Закону України „Про дорожній рух”, інших актів законодавства проекти на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, а також автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування автомобілів, автостоянок, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг, проекти детального планування та забудови окремих територій населених пунктів, генпланів окремих забудов в населених пунктах, проекти комплексних транспортних схем та спорудження ліній міського електричного транспорту, бере участь в експертизі проектів генеральних планів населених пунктів;

25) надає учасникам дорожнього руху інформацію, отриману від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій про умови дорожнього руху;

26) надає правову допомогу і необхідну інформацію про умови дорожнього руху його учасникам, особливо неповнолітнім, інвалідам, громадянам похилого віку;

27) бере участь у розробленні нормативів щодо створення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху – дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку;

28) організовує і здійснює серед населення роз'яснення законів, інших нормативних актів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, використовує з цією метою засоби масової інформації, а також власні видання, кіно-, відео- і друковану продукцію, проводить огляди, конкурси, змагання, сприяє організації вивчення громадянами, особливо неповнолітніми, Правил дорожнього руху;

29) погоджує проекти конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, бере участь

у випробуванні і прийманні зразків нових конструкцій цих транспортних засобів;

30) веде в установленому порядку облік і провадить аналіз дорожньо-транспортних пригод, порушень законодавства, в тому числі правил, нормативів, стандартів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху і вжитих до порушників заходів, а також облік водіїв транспортних засобів, зареєстрованих у Державтоінспекції, впроваджує державну автоматизовану інформаційно-пошукову систему „Дорожній рух”, веде у межах своїх повноважень державну статистику;

31) визначає основні вимоги щодо організації, регулювання і керування дорожнім рухом;

32) аналізує умови та стан дорожнього руху, виявляє та веде облік аварійно-небезпечних ділянок доріг і вулиць, місць концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляє пропозиції щодо вдосконалення організації дорожнього руху, вносить їх відповідним підприємствам, установам та організаціям для впровадження, контролює їх виконання;

33) погоджує подані в установленому порядку пропозиції стосовно обладнання засобами організації дорожнього руху місць виконання дорожніх робіт, проекти та схеми організації дорожнього руху, встановлення будь-яких світлових сигналів, дорожніх знаків, нанесення лінії дорожньої розмітки, розміщення огорожувальних пристроїв, зелених насаджень та зовнішнього освітлення доріг, облаштування, реконструкції, ремонту та ліквідації залізничних переїздів, розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних ліній міських вулиць і доріг кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торговельних пунктів і інших споруд, маршрути руху пасажирського транспорту, розміщення посадочних майданчиків, зупинок таксі та інших транспортних засобів, маршрути організованого руху громадян і місця їх збору, порядок проведення спортивних та інших масових заходів, які можуть створити перешкоди дорожньому руху;

34) видає в установленому порядку дозволи на рух транспортних засобів з надгабаритними, великоваговими, небезпечними вантажами та в колоні, параметри і перелік яких встановлені Правилами дорожнього руху, державними стандартами, угодами про міждержавні перевезення небезпечних вантажів і здійснює контроль за дотриманням при цьому відповідними посадовими і службовими особами та громадянами норм, правил та стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху;

35) разом з власником дороги, вулиці чи залізничного переїзду встановлює місце переїзду автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів транспортними засобами на гусеничному ходу;

36) відповідно до законодавства проводить дізнання за фактами дорожньо-транспортних пригод та скоєння інших злочинів;

37) веде автоматизований облік, накопичення, оброблення та використання даних про транспортні засоби, що підлягають державній реєстрації органами Державтоінспекції, в тому числі відповідних даних про митне оформлення та нотаріальне посвідчення угод щодо них, інформації правоохоронних органів про перебування транспортних засобів у розшуку, під арештом тощо, а також даних, що надходять до органів МВС в рамках міжнародного співробітництва у сфері боротьби із злочинністю;

38) здійснює в установленому порядку на автомобільних дорогах у місцях розташування контрольних пунктів перевірки транспортних засобів та їх власників з метою припинення переміщення викраденого транспорту за межі України;

39) разом з відповідними службами Міноборони, МНС, дорожніх, комунальних, транспортних та інших підприємств, установ та організацій здійснює невідкладні заходи щодо організації дорожнього руху на вулицях і дорогах у разі виникнення стихійного лиха, аварій та катастроф, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації, інших надзвичайних подій, а також для евакуації громадян, техніки, підприємств, установ та організацій;

40) контролює внесення обов'язкових платежів власниками транспортних засобів;

41) бере участь у розгляді клопотань та підготовці висновків про помилування засуджених за фактами дорожньо-транспортних пригод;

42) розглядає заяви, скарги та пропозиції громадян щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, вживає заходів для усунення причин, які їх викликають;

43) веде облік торговельних організацій, підприємств-виробників та суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що реалізують транспортні засоби або номерні агрегати до них, видає їм в установленому порядку бланки довідок-рахунків, актів приймання-передачі транспортних засобів, а також номерні знаки для разових поїздок;

44) погоджує подані пропозиції стосовно закріплення за конкретними ділянками автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів лікувальних закладів, що можуть здійснювати цілодобовий прийом, обстеження і лікування потерпілих;

45) контролює укомплектування патрульних автомобілів і приміщень стаціонарних постів медичним майном і медикаментами для надання першої медичної допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод;

46) створює, утримує та ліквідує спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання транспортних засобів, затриманих підрозділами Державтоінспекції відповідно до законодавства; приймає працівників для роботи на спеціальних майданчиках чи стоянках та для надання інших платних послуг. Приймання на роботу цих працівників, умови оплати їх праці та інші умови визначаються договором, укладеним між працівником та підрозділом Державтоінспекції, а утримання зазначених працівників здійснюється за рахунок коштів, що надходять як плата за тимчасове зберігання транспортних засобів та інші послуги, які надаються Державтоінспекцією;

47) забезпечує організацію та контролює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, веде облік суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності, що провадять зазначену діяльність, видає їм в установленому порядку бланки свідоцтв про підготовку водіїв.

5. Підрозділи Державтоінспекції мають права, передбачені Законами України „Про міліцію”, „Про дорожній рух”, „Про оперативно-розушкову діяльність”, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють їх діяльність. Зокрема, працівники Державтоінспекції під час виконання службових обов'язків мають право:

1) перевіряти виконання власниками (володільцями) транспортних засобів вимог законодавства, в тому числі правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху і охорони довкілля, а також вимагати і отримувати від них безплатно необхідні відомості та документацію; здійснювати контроль транспортних засобів Міноборони, Держкомкордону, СБУ, внутрішніх військ МВС, інших утворених відповідно до законів військових формувань тільки в частині дотримання водіями Правил дорожнього руху;

2) давати посадовим і службовим особам та громадянам обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень законодавства, в тому числі правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, а у разі невиконання таких приписів – притягувати винних осіб до передбаченої законодавством відповідальності;

3) вживати відповідно до законодавства необхідних заходів для розшуку злочинців та викрадених транспортних засобів, провадження дізнання, розслідування кримінальних справ за фактами дорожньо-транспортних пригод та інших злочинів, у військових частинах і з'єднаннях Збройних Сил, підрозділах Служби безпеки та інших утворених відповідно до законів

військових формувань, провадити дізнання тільки за фактами конкретних дорожньо-транспортних пригод та пов'язаних з ними злочинів;

4) *обмежувати, забороняти та вносити оперативні зміни в організацію руху* на окремих ділянках автомобільних доріг і вулиць у випадках затримання злочинців, проведення в установленному порядку масових та протокольних заходів або у разі виникнення загрози безпеці дорожнього руху, під час стихійного лиха, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації, аварій, катастроф, інших надзвичайних подій, а також на залізничних переїздах, що не відповідають правилам їх утримання у безпечному для дорожнього руху стані; забороняти чи припиняти ремонтно-будівельні та інші роботи на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах, що проводяться з порушенням правил, норм та стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху, у невідкладних випадках самостійно огорожувати зазначені ділянки технічними засобами регулювання дорожнього руху з наступним відшкодуванням цих витрат виконавцями робіт;

5) *зупиняти транспортні засоби* у разі порушення вимог правил, норм та стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху, наявних ознак, що свідчать про їх технічну несправність або забруднення доквілля, а також у разі наявності даних про те, що вони використовуються з протиправною метою, оглядати транспортні засоби і перевіряти у водіїв документи на право користування і керування ними, дорожні (маршрутні) листи та відповідність вантажів, що перевозяться, товарно-транспортним та іншим документам, а також перевіряти їх наявність у базах даних автоматизованих інформаційно-пошукових систем Державтоінспекції, у передбачених законодавством випадках затримувати ці документи та вантажі;

6) *забороняти подальший рух та відстороняти від керування транспортними засобами водіїв* у випадках, передбачених Правилами дорожнього руху та іншими актами законодавства;

7) *проводити* в установленому законодавством порядку *огляд осіб*, які підозрюються у вчиненні адміністративного правопорушення або злочину для визначення наявності в їх організмі алкоголю, наркотичних засобів, психотропних чи токсичних речовин або направляти чи доставляти зазначених осіб до медичних установ, якщо результат огляду необхідний для підтвердження чи спростування факту правопорушення або об'єктивного розгляду;

8) *застосовувати до правопорушників заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і зброю* у випадках і в порядку, передбачених законодавством;

9) *здійснювати* в установленому законодавством порядку *адміністративне затримання і особистий огляд громадян*, які вчинили

адміністративне правопорушення, *огляд їх речей, транспортного засобу і вантажу;*

10) *використовувати в установленому порядку спеціальні технічні і транспортні засоби для виявлення і фіксації порушень правил дорожнього руху, обстеження водіїв, нагляду за технічним станом транспортних засобів, автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, примусової зупинки транспортних засобів, їх транспортування на спеціальні майданчики у випадках порушень водіями правил зупинки і стоянки, дешифрування показань тахографів;*

11) *здійснювати в установленому порядку фотографування, звукозапис, кіно- та відеозйомку для виявлення та фіксації протиправних діянь;*

12) *використовувати засоби масової інформації для доведення до громадськості оперативних повідомлень про зміни в організації дорожнього руху, факти злочинів на транспорті, розшук злочинців та стан аварійності тощо;*

13) *здійснювати контроль за технічним станом транспортних засобів, додержанням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та шкідливого впливу фізичних факторів, встановлених для відповідного типу автомобільного транспорту та сільськогосподарської техніки;*

14) *у випадках, передбачених законодавством, затримувати транспортні засоби і доставляти їх, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів, на спеціальні майданчики чи стоянки Державтоінспекції для тимчасового зберігання;*

15) *використовувати в установленому порядку транспортні засоби, за винятком спеціальних і оперативних, дипломатичних та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, для виконання непередбачених невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із затриманням правопорушників, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів, а також для відправлення до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;*

16) *забороняти експлуатацію пасажирського транспорту, а також перевезення надгабаритних, великовагових та небезпечних вантажів у разі невиконання водіями, посадовими і службовими особами правил, норм, стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху, притягати винних у цьому до відповідальності згідно із законами та стягувати з них установлені суми зборів;*

17) *у передбачених законодавством випадках забороняти експлуатацію транспортних засобів із вилученням номерних знаків;*

18) не допускати до експлуатації транспортні засоби і пристрої до них, виготовлені або переобладнані з порушенням вимог нормативів, без проектної документації (у випадках коли така документація передбачена відповідними нормативними актами) або за документацією, не погодженою у відповідному порядку;

19) вимагати від посадових і службових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і господарювання, а також від громадян документи, що підтверджують право власності на транспортні засоби та номерні агрегати до них;

20) викликати до Державтоінспекції громадян, посадових і службових осіб у справах і за матеріалами, які перебувають у провадженні, для надання письмових чи усних пояснень;

21) відповідно до законодавства складати адміністративні протоколи, накладати адміністративні стягнення на громадян, посадових і службових осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

22) перевіряти в передбачених законодавством випадках знання водіями транспортних засобів Правил дорожнього руху і навичок керування ними та направляти водіїв на медичний огляд;

24) перевіряти на відповідність встановленим правилам, нормам та стандартам з безпеки дорожнього руху проекти детальної забудови окремих територій населених пунктів, генеральні плани окремих забудов в населених пунктах, комплексні транспортні схеми міст та автоматизовані системи, дислокацію технічних засобів регулювання дорожнього руху;

25) подавати пропозиції відповідним місцевим органам виконавчої влади щодо фінансування проектних і будівельних робіт для поліпшення стану вуличної мережі та організації дорожнього руху в населених пунктах;

26) виступати замовником розроблення і виготовлення технічних засобів керування дорожнім рухом, номерних знаків, реєстраційних документів і посвідчень водія, аварійно-рятувального устаткування, яке використовується на місцях дорожньо-транспортних пригод з метою зменшення тяжкості їх наслідків, а також інших технічних засобів і приладів, що сприяють підвищенню безпеки дорожнього руху, розшуку викрадених транспортних засобів;

27) забороняти встановлення та експлуатацію технічних засобів регулювання дорожнього руху, кіосків, панно, рекламоносіїв, плакатів, транспарантів, що не відповідають вимогам правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху;

28) визначати потребу в підготовці спеціалістів для служб і підрозділів Державтоінспекції, а також у навчальних закладах для цієї мети, укладати з

ними відповідні угоди щодо забезпечення їх сучасними технічними засобами організації і контролю за дорожнім рухом;

29) брати участь у роботі:

технічних і науково-технічних рад, архітектурно-планувальних, проектних і господарських організацій, якими розглядаються конструкції транспортних засобів, плани і проекти розвитку автомобілебудування та забудови міст і населених пунктів, комплексні транспортні схеми міст, маршрути пасажирського транспорту загального користування, комплексні схеми та автоматизовані системи регулювання дорожнього руху, будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування автомобілів, комплексів дорожнього сервісу та інших дорожніх споруд;

комісій, які приймають в експлуатацію закінчені будівництвом, реконструкцією та ремонтом автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди та інші дорожні споруди, лінії міського електричного транспорту, автоматизовані системи керування та комплексні схеми розвитку дорожнього руху;

комісій з питань випробування та приймання до виробництва транспортних засобів, обстеження маршрутів руху пасажирського транспорту загального користування, ділянок автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд та залізничних переїздів для визначення експлуатаційного стану і умов дорожнього руху та необхідності виконання робіт з їх реконструкції чи ремонту;

з формування навчальних планів підготовки спеціалістів для служб і підрозділів Державтоінспекції, організації і фінансування видання підручників, навчальних посібників та іншої літератури, необхідної для підготовки зазначених спеціалістів;

з визначення тематики науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт з питань забезпечення безпеки дорожнього руху, разом з Науково-дослідним центром з безпеки дорожнього руху МВС здійснювати координацію цих досліджень і розробок та забезпечувати разом із заінтересованими міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, об'єднаннями та науковими установами впровадження їх у практику;

міжнародних організацій з питань безпеки дорожнього руху;

30) *передавати* в установленому порядку *матеріали на осіб, які порушили вимоги законодавства щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, на розгляд інших державних органів, адміністративних комісій, трудових колективів або громадських організацій;*

31) у випадках, передбачених законодавством, *позбавляти водіїв права на керування транспортними засобами та вилучати посвідчення;*

32) *отримувати від органів юстиції, митних та правоохоронних органів необхідну інформацію* про митне проходження та оформлення транспортних засобів, нотаріальне посвідчення угод щодо них, перебування транспортних засобів у розшуку, під арештом тощо, в тому числі інформацію, що надходить до органів МВС у рамках міжнародного співробітництва у сфері боротьби із злочинністю;

33) *здійснювати супроводження відповідних транспортних засобів* патрульним транспортом Державтоінспекції, погодження в установленому порядку питань забезпечення безпеки дорожнього руху, реалізацію спеціальної продукції Державтоінспекції, доставку, буксирування, збереження і охорону транспортних засобів, затриманих відповідно до законодавства і доставлених на спеціальні майданчики чи стоянки, зазначені у підпункті 46 пункту 4 цього Положення, видачу технічних умов на проєктування тощо. У разі якщо законодавством передбачено надання зазначених послуг за плату, отримані кошти, після сплати встановлених законом податків і зборів (обов'язкових платежів), спрямовуються на зміцнення матеріально-технічної бази Державтоінспекції та фінансування соціальних програм.

6. *Департамент Державтоінспекції МВС підпорядковується Міністерству внутрішніх справ, а її територіальні структурні підрозділи – безпосередньо відповідним органам внутрішніх справ.*

Начальник департаменту Державтоінспекції МВС призначається на посаду Міністром внутрішніх справ в установленому порядку.

Начальники управлінь (відділів) Державтоінспекції головних управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, м. Києві та Київській області, управлінь МВС України в областях і м. Севастополі, *а також їх заступники призначаються на посаду та звільняються з посади в установленому порядку за погодженням з начальником департаменту Державтоінспекції МВС.*

7. *Державтоінспекція провадить свою діяльність у взаємодії з іншими службами і підрозділами органів внутрішніх справ, державними органами та органами місцевого самоврядування і об'єднаннями громадян, в тому числі інших держав, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та господарювання, військовою інспекцією безпеки дорожнього руху та іншими підрозділами Міноборони, Служби безпеки, Держкомкордону, Державної митної служби, посадовими і службовими особами та громадянами з питань забезпечення безпеки дорожнього руху та*

його учасників, охорони громадського порядку, профілактики та розкриття злочинів і зменшення забруднення транспортом навколишнього середовища, а також надає їм необхідну допомогу у розв'язанні цих проблем. Працівники Державтоінспекції не залучаються до виконання завдань, що не належать до її компетенції.

При департаменті Державтоінспекції МВС можуть утворюватися консультативно-дорадчі комісії, наглядово-технічні ради, громадські та інші формування з питань забезпечення безпеки дорожнього руху.

8. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення Державтоінспекції здійснюється відповідно до законодавства за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

Чисельність працівників підрозділів Державтоінспекції, що утримуються на кошти державного бюджету, і витрати на їх утримання затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Чисельність працівників Державтоінспекції, що утримуються на кошти місцевих бюджетів, і витрати на їх утримання визначаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами за поданням головних управлінь МВС, управлінь МВС регіонів, погодженим з Міністерством внутрішніх справ.

9. Департамент Державтоінспекції МВС, її структурні підрозділи в головних управліннях МВС у Автономній Республіці Крим, м. Києві та Київській області, управліннях МВС в областях та м. Севастополі, міських і районних управліннях (відділах) внутрішніх справ є юридичними особами, мають рахунки в установах банків, печатки із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

1.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. До яких органів виконавчої влади може звернутися ДАІ щодо профілактики правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху?
2. Яким чином ДАІ бере участь в охороні навколишнього середовища й чи бере участь взагалі?
3. Складовою частиною якої структури є ДАІ? Навести структурну схему взаємозв'язків ДАІ з іншими органами влади.
4. Чи має право ДАІ видавати технічний паспорт на індивідуально сконструйовані транспортні засоби?
5. Чи має ДАІ право навчати для своїх структур фахівців і забезпечувати навчальні заклади відповідними технічними засобами?
6. Чи може здійснювати контроль ДАІ за виконанням закону України „Про дорожній рух” не власниками транспортних засобів?

Друга група (№7-12):

1. Чи є законна можливість використання співробітників ДАІ для охорони громадського порядку?
2. Чи має відношення ДАІ до підвищення ефективності використання транспортних засобів?
3. Який порядок підпорядкування ДАІ міста Севастополя?
4. Чи повинні вести роботу ДАІ по підвищенню кваліфікації учасників дорожнього руху?
5. Чи має ДАІ право формувати навчальні плани з підготовки фахівців для своїх підрозділів?
6. Чи необхідно погоджувати з ДАІ розміщення посадкових майданчиків маршрутного транспорту?

Третя група (№13-18):

1. Яким чином призначається начальник Департаменту ДАІ МВС?
2. Чи має можливість ДАІ розробляти державні стандарти?
3. Яку роботу повинна вести ДАІ в області науково-технічних розробок з питань безпеки дорожнього руху?

4. Чи має можливість ДАІ контролювати власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів з питань безпеки дорожнього руху?
5. Чи має можливість ДАІ клопотати про помилування засуджених за фактами ДТП?
6. Чи може Президент України безпосередньо впливати на роботу ДАІ?

Четверта група (№19-24):

1. Чи повинна приділяти окрему увагу ДАІ дитячому дорожньо-транспортному травматизму?
2. Чи може ДАІ самостійно впроваджувати розроблені нормативні акти про дорожній рух?
3. Яка процедура призначення начальника обласного ДАІ?
4. Чи забезпечує ДАІ захист законних інтересів учасників дорожнього руху?
5. Чи повинне вести ДАІ облік торговельних організацій, що займаються продажем транспортних засобів і їхніх агрегатів?
6. Чи може Прем'єр Міністр безпосередньо впливати на роботу ДАІ?

П'ята група (№25-30):

1. Чи може Міністр внутрішніх справ безпосередньо впливати на роботу ДАІ?
2. Чи може ДАІ самостійно розглядати справи про адміністративні правопорушення?
3. За які кошти фінансується ДАІ, згідно з положенням?
4. Чи зобов'язані працівники ДАІ забезпечувати учасників дорожнього руху поточною інформацією про умови дорожнього руху?
5. Чи впливає форма власності підприємства на можливість підпорядкування затвердженим відомчим нормативним актам ДАІ?
6. Чи має право ДАІ розслідувати кримінальні справи по фактах ДТП у Збройних Силах і СБУ?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.

2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Практичне заняття №2 (6 годин)

„Державна програма забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003 - 2007 роки. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. №56 Р”

Мета заняття:

1. Вивчити мету та головні напрямки Державної програми забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003-2007 роки.
2. Ознайомитися з механізмом реалізації, фінансовим забезпеченням й оцінкою ефективності результатів реалізації Державної програми.

2.1 Загальні відомості

(„Державна програма забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003 - 2007 роки. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. №56 Р” представлена в повному обсязі. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

Загальна частина

В умовах прискорених темпів автомобілізації, високої інтенсивності дорожнього руху особливу гостроту набуває проблема забезпечення безпеки дорожнього руху, вирішення якої спрямоване на збереження життя і здоров'я громадян.

За останні п'ять років в Україні зареєстровано 173,2 тис. дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП), в яких загинуло майже 28 тис. і травмовано понад 191 тис. осіб.

Щорічно в дорожньо-транспортних пригодах гине 5,2 - 6,0 тис. і отримують травми різного ступеня тяжкості 37 - 40 тис. осіб.

Кожні 16 хвилин у державі трапляється дорожня пригода. Майже кожні 2 години гине людина. В середньому за добу в ДТП гине 14 і отримують травми різного ступеня тяжкості понад 100 осіб.

Більше 90 відсотків від загальної кількості смертельно травмованих – це особи працездатного віку. Кількість постраждалих у ДТП у декілька разів перевищує кількість постраждалих на інших видах транспорту.

У 2002 році зареєстровано 34,5 тис. ДТП, в яких загинуло майже 6 тис. і отримало травми близько 38 тис. осіб. Кількість загиблих на 100 травмованих у ДТП становить майже 15 осіб. У ДТП загинуло 289 і травмовано більше 4 тис. дітей. З вини власників індивідуального транспорту трапилося майже 22 тис. ДТП, в яких загинуло більше 3,8 тис., а поранено 26,2 тис. осіб. 476 ДТП сталося з вини водіїв автобусів, у яких загинуло 81 і травмовано 656 осіб. Поява в останні роки на ринку транспортних послуг майже 15 тисяч перевізників, які не мають профільної освіти та досвіду організації перевезень, погіршує стан безпеки на дорогах. Особливе занепокоєння викликає зростання кількості ДТП з тяжкими наслідками.

Таке становище пояснюється тим, що у більшості міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України належним чином не організовано виконання вимог Закону України „Про дорожній рух” і рішень Кабінету Міністрів України щодо забезпечення безаварійної експлуатації підвідомчого автомобільного транспорту. В багатьох автогосподарствах заходи з профілактики ДТП не плануються, облік порушень Правил дорожнього руху, допущених водіями, не ведеться, заходи реагування до порушників не вживаються. Не виконуються вимоги статті 11 Закону України „Про дорожній рух” щодо створення служб безпеки руху в автогосподарствах чи введення посад фахівців з безпеки дорожнього руху. Служби безпеки дорожнього руху діють лише у великих автогосподарствах. Загальна їх кількість порівняно з попереднім роком зменшилась на 9,6 відсотків. У зв'язку з реформуванням міністерств та відомств значна частина підприємств і організацій змінила форму власності та вийшла з-під їхнього підпорядкування, що негативно позначилося на організації роботи з безпеки дорожнього руху.

Не на належному рівні здійснюються передбачені цим Законом заходи щодо охорони здоров'я і контролю за умовами праці водіїв, організації проведення в автогосподарствах їх передрейсових і післярейсових медичних оглядів. Перевірки засвідчили, що такі огляди проводяться лише в третині автогосподарств.

Міністерством освіти і науки України не в повному обсязі виконуються вимоги Закону України „Про дорожній рух” в частині організації профілактичної роботи серед дітей. У першу чергу в навчально-виховних закладах не проводяться практичні заняття, необхідні для закріплення відповідних навичок поведінки на вулично-дорожній мережі.

Враховуючи стан аварійності, негативні тенденції її розвитку, а також щорічне збільшення кількості транспортних засобів і зниження темпів розбудови доріг, запропонована *Державна програма* забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003 - 2007 роки (далі – Програма) *спрямована на вдосконалення системи державного управління безпекою дорожнього руху та базується на пріоритетних заходах по забезпеченню охорони життя і здоров'я громадян, збереження майна та підвищення безпеки дорожнього руху.*

Мета та головні напрямки Державної програми забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003-2007 роки

Головними напрямками Програми є створення безпечних та комфортних умов руху на вулично-дорожній мережі держави шляхом здійснення комплексу заходів з удосконалення структури управління безпекою дорожнього руху на державному та регіональному рівнях, координацією діяльності центральних органів виконавчої влади в цьому напрямку, уточнення і чіткого розмежування сфери їх повноважень. Для підвищення ефективності управління безпекою дорожнього руху необхідно забезпечити перехід до використання сучасних методів і технологій, створення правових, фінансово-економічних і організаційних механізмів взаємодії центральних та регіональних органів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Реалізація положень Програми передбачає врахування міжнародних норм та стандартів безпеки руху і дозволить довести безпеку дорожнього руху до міжнародного рівня та забезпечити інтеграцію України у міжнародне співтовариство.

Головні напрямки здійснення комплексу взаємопов'язаних заходів Програми:

- 1. Удосконалення державної системи управління безпекою дорожнього руху.*
- 2. Удосконалення профілактичної та освітньої діяльності у сфері безпеки дорожнього руху.*
- 3. Науково-технічне забезпечення безпеки дорожнього руху.*
- 4. Забезпечення безпеки руху на пасажирському автотранспорті.*
- 5. Впровадження передових технологій та новітніх технічних засобів, комплексів та систем керування і нагляду за дорожнім рухом.*
- 6. Розвиток та вдосконалення засобів інформатизації Державтоінспекції МВС України на базі новітніх комп'ютерних технологій.*

7. Підвищення експлуатаційних показників та рівня безпеки руху на автомобільних дорогах загального користування.

Удосконалення державної системи управління безпекою дорожнього руху

Цей напрямок передбачає вдосконалення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху, забезпечення реалізації державної політики, спрямованої на охорону життя та здоров'я громадян, поліпшення умов безпеки на вулично-дорожній мережі. Зазначена мета реалізується шляхом аналізу відповідної нормативної бази та внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, гармонізованих за європейськими вимогами.

При цьому передбачається внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів стосовно вдосконалення організації дорожнього руху, забезпечення безпечних умов руху на вулично-дорожній мережі та підвищення ефективності контролю за виконанням вимог правил, норм і стандартів у сфері дорожнього руху.

Удосконалення профілактичної та освітньої діяльності у сфері безпеки дорожнього руху

Основна мета цього напрямку полягає у розвитку і вдосконаленні роз'яснювально-пропагандистської діяльності щодо забезпечення безпеки дорожнього руху серед населення шляхом:

- організації системи правового інформування різних соціальних і вікових груп населення щодо вимог чинного законодавства в галузі забезпечення безпеки дорожнього руху;
- значного підвищення ефективності профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму (вдосконалення у загальноосвітніх навчальних закладах роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, активізація діяльності загонів юних інспекторів руху, підготовка методичних посібників з питань безпеки дорожнього руху, сценаріїв передач, програм тощо);
- проведення оглядів організації профілактичної роботи з безпеки дорожнього руху;
- створення телепрограм на регіональному і місцевому телебаченні для висвітлення найбільш актуальних проблем забезпечення безпеки дорожнього руху;
- систематичного проведення регіональних і загальноукраїнських конкурсів телерадіопрограм і публікацій у засобах масової інформації, а також

друкованої продукції щодо висвітлення проблем забезпечення безпеки дорожнього руху;

– активізації взаємодії зі спільною автомобілістів та іншими громадськими організаціями з питань забезпечення безпеки дорожнього руху.

Передбачається вдосконалити процес навчання громадян правил поведінки на дорогах і організації підготовки водіїв, підвищення рівня їх кваліфікації з використанням сучасних навчально-методичних матеріалів та оновлених програм навчання.

Науково-технічне забезпечення безпеки дорожнього руху

Забезпечення безпечних і комфортних умов руху на вулично-дорожній мережі досягається шляхом здійснення комплексу заходів з розробки та прийняття нормативно-правових актів, державних стандартів та відомчих документів, що регламентують безпеку дорожнього руху. При цьому передбачається розроблення нормативно-правових актів стосовно організації виробництва, технічного обслуговування та ремонту технічних засобів регулювання дорожнього руху, державних стандартів, які визначають вимоги до обладнання доріг, безпечності конструкції транспортних засобів та порядок перевірки їх технічного стану.

Забезпечення безпеки руху на пасажирському автотранспорті

Метою напрямку є вдосконалення організації пасажирських перевезень, забезпечення створення конкурентного середовища та регулювання відносин між суб'єктами господарювання на ринку пасажирських перевезень, що дозволить покращити стан організації перевезень пасажирів автомобільним транспортом, забезпечити виконання необхідних обсягів та якості перевезень. Передбачається вдосконалити нормативну базу, підвищити рівень державного регулювання на ринку пасажирських перевезень, створити дієву систему державного контролю за дотриманням вимог та норм безпеки дорожнього руху при здійсненні пасажирських перевезень, а також покращити рівень професійної підготовки водіїв з метою забезпечення безпеки руху пасажирів.

Впровадження передових технологій та новітніх технічних засобів, комплексів та систем керування і нагляду за дорожнім рухом

Для вдосконалення керування дорожнім рухом передбачається розроблення та впровадження сучасних методів, технологій і систем

моніторингу та керування, що дасть можливість забезпечити нагляд за дорожнім рухом та реалізацію програм забезпечення його безпеки. Передбачається створення технічних засобів і систем автоматизованого контролю за дорожнім рухом для запобігання виникненню заторів, місць концентрації ДТП. Метою цього напрямку є технічне переоснащення вулично-дорожньої інфраструктури держави на рівні найсучасніших технологій організації та регулювання дорожнього руху. Це дозволить значно поліпшити стан забезпечення безпеки дорожнього руху в цілому і, зокрема, знизити рівень аварійності та тяжкості її наслідків на вулично-дорожній мережі України.

Розвиток та вдосконалення засобів інформатизації Державтоінспекції МВС України на базі новітніх комп'ютерних технологій

Основною метою напрямку є використання сучасних інформаційних технологій, забезпечення підрозділів Державтоінспекції сучасною комп'ютерною технікою, розвиток і вдосконалення інформаційного обліку даних щодо транспортних засобів та учасників дорожнього руху. При цьому передбачається розроблення та впровадження у практичну діяльність підрозділів ДАІ сучасних автоматизованих інформаційних систем ДАІ на базі новітніх систем керування базами даних, удосконалення інформаційно-обчислювальної мережі департаменту Державтоінспекції МВС України, розвиток вторинних інформаційних мереж рівня „район-область” тощо. Використання сучасних інформаційних технологій дасть змогу проводити безперервний моніторинг процесу організації дорожнього руху, включаючи збір статистичної інформації.

Підвищення експлуатаційних показників та рівня безпеки руху на автомобільних дорогах загального користування

Метою цього напрямку є розроблення і впровадження організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на забезпечення збереження життя і майна учасників дорожнього руху, поліпшення умов руху. Програмою передбачається приведення у належний стан доріг, вулиць та залізничних переїздів, встановлення та заміна дорожніх знаків, транспортних бар'єрних огорожень, нанесення ліній дорожньої розмітки, усунення причин виникнення місць концентрації ДТП, удосконалення організації руху транспорту.

Фінансове і матеріально-технічне забезпечення Програми

Фінансування заходів Програми передбачається здійснювати за рахунок коштів Державного бюджету, бюджету місцевих державних адміністрацій, власних коштів підприємств, а також джерел, не заборонених законодавством.

Витрати, пов'язані з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг, здійснюватимуться відповідно до джерел, визначених законодавством.

Система фінансового забезпечення повинна створити стабільні умови для вдосконалення безпеки дорожнього руху, забезпечення безпечних і комфортних умов руху на вулично-дорожній мережі.

У сфері матеріально-технічного забезпечення передбачається розроблення практичних заходів щодо створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху з використанням сучасних інформаційних технологій, впровадження сучасних методів, технологій і систем моніторингу та керування.

Організація контролю за ходом реалізації Програми

Програма розрахована на 2003-2007 роки і має бути реалізована шляхом проведення організаційних та інженерно-технічних заходів, передбачених головними напрямками.

Контроль за виконанням заходів Програми здійснює Міністерство внутрішніх справ та Міністерство транспорту України.

Оцінка ефективності і соціально-економічних результатів реалізації Програми

У результаті реалізації Програми очікується значне поліпшення стану забезпечення безпеки дорожнього руху на вулично-дорожній мережі України та зменшення кількості постраждалих у ДТП, суттєве покращення умов дорожнього руху і регулювання транспортних потоків на дорогах, а також удосконалення системи підготовки та перепідготовки водіїв. Велике значення має і забезпечення безпечного перевезення небезпечних вантажів, міжнародних пасажирських перевезень тощо.

2.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. Що повинна забезпечити Програма при її реалізації?
2. Що було основою для розробки Державної програми?
3. Що уявляє собою „державна система керування безпекою дорожнього руху”?

Друга група (№7-12):

1. Що передбачається Програмою для зниження дитячого травматизму в ДТП?
2. Що таке „керування безпекою руху” відповідно до Державної програми на 2003-2007 роки?
3. Яким чином планується контролювати виконання Програми?

Третя група (№13-18):

1. Що не дозволяє, з точки зору безпеки руху, інтегрувати Україну у міжнародне товариство?
2. Що передбачається Програмою в рамках наукових досліджень в області безпеки дорожнього руху?
3. Як Ви думаєте, що повинна в себе включати „освітня діяльність у сфері безпеки дорожнього руху”?

Четверта група (№19-24):

1. Що передбачається Програмою в рамках удосконалювання засобів оповіщення населення про безпеку дорожнього руху?
2. Чи передбачаються повноваження органам виконавчої влади по забезпеченню безпеки руху?
3. Як Ви думаете, що можна віднести до „найсучасніших технологій організації та регулювання дорожнього руху”?

П'ята група (№25-30):

1. Чи передбачено Програмою усунення причин виникнення місць концентрації ДТП?
2. У чому полягають основні напрямки вдосконалення державної системи керування безпекою дорожнього руху?
3. Що передбачається Програмою в рамках „вторинних інформаційних мереж” у структурі МВС?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.
2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Практичне заняття №3 (6 годин)

„Положення про спеціалізовані служби організації дорожнього руху. Затверджено наказом МВС України, Мінтрансу України та Держжитлокомунгоспу України від 31 грудня 1993 р. № 859/550/86”

Мета заняття:

1. Ознайомитися із системою функціонування й організацією роботи спеціалізованих служб організації дорожнього руху.
2. Вивчити права спеціалізованих служб організації дорожнього руху.

3.1 Загальні відомості

(Витяги з „Положення про спеціалізовані служби організації дорожнього руху. Затверджено наказом МВС України, Мінтрансу України та Держжитлокомунгоспу України від 31 грудня 1993 р. № 859/550/86”. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

1 Загальні положення

1. *Спеціалізовані служби організації дорожнього руху провадять державну політику в галузі забезпечення безпеки дорожнього руху, відвернення та зменшення забруднення атмосферного повітря автотранспортними засобами.*

2. *Спеціалізовані служби організації дорожнього руху у своїй діяльності керуються Конституцією і законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а також цим Положенням.*

3. *Основними завданнями спеціалізованих служб організації дорожнього руху є:*

здійснення заходів щодо розробки і впровадження цільових державних та регіональних програм удосконалення організації дорожнього руху;

виявлення та усунення недоліків, що призвели до появи на автомобільних дорогах і вулицях місць концентрації дорожньо-транспортних пригод та перевищених нормативних рівнів загазованості й шуму від експлуатації транспортних засобів;

розробка та впровадження проектів і схем організації дорожнього руху за допомогою технічних засобів і автоматизованих систем його регулювання;

формування й розміщення замовлень на виготовлення технічних засобів і апаратури регулювання дорожнього руху, спеціальних транспортних засобів і механізмів, кабельної продукції та розмічальних матеріалів;

контроль за виконанням законів, правил, норм і стандартів з безпеки дорожнього руху.

4. Спеціалізовані служби організації дорожнього руху вирішують покладені на них завдання у постійній взаємодії із спорідненими відомчими службами і підрозділами, а також з автотранспортними, залізничними, природоохоронними та санітарноепідеміологічними організаціями, науково-дослідними, конструкторськими й навчальними закладами, діяльність яких пов'язана із забезпеченням безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища.

5. Визначення та затвердження нормативних положень з питань технічного забезпечення, виробничої діяльності та штатного розкладу для підрозділів по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом здійснюється МВС і Мінтрансом України за підлеглістю.

2 Функціонування

1. Спеціалізовані служби організації дорожнього руху створюються в:
системі МВС України: служби організації дорожнього руху та нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць Державтоінспекції;

системі Мінтрансу України: дорожньо-експлуатаційні підприємства; проектних, навчальних та науково-дослідних установах: підрозділи з проектування впровадження комплексних схем, технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом, а також власником вулиць: уповноважені ним підрозділи з встановлення, експлуатації та впровадження технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом та дорожньо-експлуатаційні підприємства комунального господарства.

2. Підготовка спеціалістів з організації дорожнього руху здійснюється в інженерно-будівельних та автомобільно-дорожніх інститутах (університетах) на договірних засадах.

3 Організація роботи спеціалізованих служб організації дорожнього руху

1 Служби організації дорожнього руху та нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць Державтоінспекції МВС України:

1.1 Разом із власниками автомобільних доріг загального користування та вулиць чи уповноваженими ними органами вивчають умови і стан дорожнього руху, аналізують дорожньо-транспортні пригоди, забезпечують ведення та облік місць і ділянок концентрації дорожньо-транспортних пригод, встановлюють причини їх появи. Готують пропозиції щодо удосконалення організації дорожнього руху, а також беруть участь у проведенні дорожніми, комунальними, залізничними і автотранспортними організаціями обстежень стану вулично-дорожньої мережі і вносять пропозиції з питань усунення виявлених недоліків та доцільності відкриття, закриття чи поновлення руху пасажирського транспорту загального користування.

1.2 Розглядають та готують висновки на подані до Державтоінспекції для погодження маршрути перевезення небезпечних, надгабаритних та великовагових вантажів.

1.3 Здійснюють нагляд за дотриманням установами і організаціями незалежно від форм їх власності та господарювання, а також посадовими особами і громадянами законів, правил, нормативів та стандартів з безпеки дорожнього руху.

1.4 Розглядають проекти нормативів з питань проектування, будівництва, реконструкції, експлуатації та охорони вулиць, доріг, залізничних переїздів і порядку оцінки відповідності їх стану діючим вимогам безпеки дорожнього руху, розробки та впровадження генеральних планів, проектів детального планування та забудови населених пунктів, комплексних схем пасажирського транспорту і планів окремих забудов, проектів та схем організації дорожнього руху і автоматизованих систем його керування і готують висновки по них.

1.5 Узагальнюють заявки на технічні засоби і автоматизовані системи керування дорожнім рухом, кабельну продукцію, розмічальні матеріали, спеціальні транспортні засоби і механізми для вирішення питань щодо укладання угод із заводами, організаціями та установами на їх розробку, виготовлення і постачання підрозділам по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

1.6 Вивчають вплив технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом на стан безпеки останнього та розробляють заходи щодо підвищення ефективності їх дій.

1.7 Беруть участь у встановленні причин і обставин дорожньо-транспортних пригод та визначають разом із зацікавленими організаціями заходи щодо усунення недоліків та порушень правил, норм і стандартів з питань організації дорожнього руху.

1.8 Узагальнюють та поширюють позитивний досвід роботи з питань організації дорожнього руху і нагляду за станом вулиць та автомобільних доріг, готують пропозиції щодо морального й матеріального заохочення підвідомчих трудових колективів підрозділів по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом та їх окремих працівників.

1.9 Беруть участь у визначенні тематики науково-дослідних та конструкторських розробок з питань організації дорожнього руху та їх впровадженні.

2 Служби організації дорожнього руху Мінтрансу України:

2.1 Вживають заходів щодо забезпечення належних умов і стану дорожнього руху на автомобільних дорогах загального користування та позачергового виконання робіт на ділянках та місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод, з вичерпаною пропускнуою здатністю.

2.2 Організують комісійне обстеження автомобільних доріг та беруть участь у виявленні причин дорожньо-транспортних пригод; вживають заходів щодо усунення порушень правил, нормативів і стандартів з безпеки дорожнього руху.

2.3 Узагальнюють та поширюють позитивний досвід роботи з питань організації руху на автомобільних дорогах, готують пропозиції про моральне та матеріальне заохочення трудових колективів та їх окремих працівників.

2.4 Вирішують питання щодо організації виробництва на підприємствах України технічних засобів і матеріалів для забезпечення регулювання дорожнього руху та готують пропозиції з цього питання відповідним державним і місцевим структурам.

2.5 Сприяють дорожньо-експлуатаційним підприємствам Мінтрансу України у придбанні необхідної техніки і матеріалів для виконання робіт по встановленню і експлуатації технічних засобів регулювання дорожнього руху.

2.6 Визначають підвідомчим науково-дослідним та проектним організаціям тематику (поточну та перспективну) науково-дослідних, проектних і конструкторських робіт з питань організації дорожнього руху та контролюють їх виконання.

3 Дорожньо-експлуатаційні підприємства Мінтрансу України:

3.1 Організують розробку і поновлення проектів та схем організації дорожнього руху та заходів щодо усунення недоліків, які привели до появи місць (ділянок) концентрації дорожньо-транспортних пригод.

3.2 Встановлюють та забезпечують належний експлуатаційний стан дорожніх знаків, інформаційних щитів по безпеці руху, дорожніх огорожень і направляючих пристроїв, наносять горизонтальну та вертикальну розмітку.

3.3 Утримують на балансі, ведуть облік та документацію на технічні засоби організації дорожнього руху, які експлуатуються, та здійснюють їх профілактичне обслуговування і проведення заходів щодо підвищення надійності їх функціонування.

3.4 Складають кошторис, поточні та перспективні плани встановлення технічних засобів організації дорожнього руху згідно з розробленими проектами та схемами організації дорожнього руху і приписів Державтоінспекції.

3.5 Виготовляють нестандартне обладнання і вироби, які необхідні для проведення робіт по встановленню, ремонту та експлуатації технічних засобів організації дорожнього руху.

3.6 Укладають договори на виготовлення і своєчасне постачання необхідних для встановлення, експлуатації і впровадження технічних засобів організації дорожнього руху, розміточних матеріалів, обладнання, спеціального транспорту і механізмів.

3.7 Отримують, складають та забезпечують зберігання матеріалів, обладнання і технічних засобів організації дорожнього руху, ведуть облік цієї роботи та забезпечують їх використання за призначенням.

3.8 Забезпечують утримання автомобільних доріг у стані, що відповідає встановленим вимогам по забезпеченню безпеки дорожнього руху.

3.9 Виявляють перешкоди дорожньому руху та забезпечують своєчасне їх усунення, а у разі неможливості – невідкладно позначають відповідними дорожніми знаками, огорожуючими і направляючими засобами.

3.10 Здійснюють заходи для своєчасної заборони або обмеження дорожнього руху при виникненні умов, що створюють загрозу його безпеці, а також своєчасно відновлюють безпечні для руху умови.

3.11 Вживають заходи щодо обладнання ділянок будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг відповідними дорожніми знаками, огорожуючими і направляючими засобами, а також своєчасної відміни обмежень дорожнього руху по закінченню робіт.

3.12 Позначають місця виконання робіт, місця, де на автомобільній дорозі залишено машини і механізми, будівельні матеріали тощо, відповідними дорожніми знаками, огорожуючими і направляючими засобами.

3.13 Після закінчення робіт на автомобільній дорозі негайно приводять її у стан, що забезпечує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів і пішоходів та впорядковують зони відчуження.

3.14 У разі забруднення проїзної частини автомобільних доріг невідкладно здійснюють заходи для її очищення і своєчасного попередження учасників дорожнього руху про загрозу безпеці руху, що виникла.

3.15 Забезпечують впровадження на аварійно-небезпечних ділянках та в місцях концентрації дорожньо-транспортних пригод відповідних заходів по удосконаленню умов та організації дорожнього руху.

4 Підрозділи по проектуванню впровадження комплексних схем, технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом:

4.1 Беруть участь у підготовці проектів розпоряджень (рішень) власників вулиць та залізничних переїздів або уповноважених ними органів у сфері дорожнього руху та завдань на розробку проектів і схем організації дорожнього руху, дислокацій технічних засобів і автоматизованих систем організації дорожнього руху, а також інших заходів щодо усунення недоліків, які призвели до появи місць (ділянок) концентрації дорожньо-транспортних пригод.

4.2 Виконують замовлення щодо вивчення умов і стану дорожнього руху на ділянках вулично-дорожньої мережі, залізничних переїздах, мостах, шляхопроводах та інших дорожніх спорудах.

4.3 Розробляють проектно-кошторисну документацію згідно з прийнятими розпорядженнями (рішеннями), завданнями та договорами, погоджують їх з відповідними органами та своєчасно передають на затвердження і впровадження.

4.4 Беруть участь у розробці нормативно-методичних матеріалів щодо проектування організації дорожнього руху, впровадження і розвитку автоматизованих систем керування дорожнім рухом та науково-дослідних заходів з цих питань.

5 Власники вулиць чи уповноважені ними підрозділи по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом:

5.1 Забезпечують належний експлуатаційний стан транспортних і пішохідних світлофорів та світлофорів для регулювання руху пасажирського транспорту загального користування, дорожніх знаків, інформаційних щитів з безпеки руху, пішохідних огорожень та інших технічних засобів регулювання дорожнього руху, наносять та поновлюють лінії дорожньої розмітки.

5.2 Забезпечують виконання поточних (перспективних) планів встановлення технічних засобів та впровадження автоматизованих систем

керування дорожнім рухом згідно з проектно-кошторисною документацією, проектами і схемами організації дорожнього руху та приписами Державтоінспекції.

5.3 Утримують на балансі, ведуть облік та документацію технічних засобів і автоматизованих систем регулювання дорожнього руху, що експлуатуються, та здійснюють їх профілактичне обслуговування і проведення заходів щодо підвищення надійності функціонування.

5.4 Виготовляють нестандартне обладнання й вироби, які необхідні для проведення робіт щодо встановлення, монтажу, ремонту та експлуатації технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.5 Ведуть облік та аналізують надійність технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.6 Готують кошторис та заявки на виконання планів робіт по забезпеченню безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від забруднення автотранспортом шляхом встановлення, експлуатації та впровадження технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.7 Укладають договори на виготовлення та своєчасне постачання необхідних для встановлення, експлуатації і впровадження технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом, матеріалів, обладнання, кабельних виробів, дорожніх знаків та контролерів, світлофорів, розміточних матеріалів, спеціального транспорту і механізмів.

5.8 Ведуть бухгалтерський, оперативний, статистичний облік і звіти, касові операції, нарахування і виплати заробітної плати.

5.9 Укладають договори на розробку проектів і схем організації дорожнього руху за допомогою дислокацій технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом та заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до появи місць (ділянок) концентрації дорожньо-транспортних пригод.

5.10 Отримують, складують та забезпечують зберігання матеріалів, обладнання і технічних засобів регулювання дорожнього руху та забезпечують їх використання за призначенням, ведуть облік цієї роботи.

5.11 Надають фінансовим органам місцевої виконавчої влади можливість безперешкодно здійснювати контроль за використанням бюджетних та позабюджетних коштів на встановлення, експлуатацію та впровадження технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.12 Погоджують з Державтоінспекцією плани і графіки робіт по встановленню та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.13 Здійснюють позачергове виконання робіт по удосконаленню організації дорожнього руху в місцях (ділянках) концентрації дорожньо-транспортних пригод.

5.14 Утворюють комісії по прийманню в експлуатацію технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом, оформляють і зберігають акти перевірок їх роботи.

6 Власники вулиць чи уповноважені ними дорожньо-експлуатаційні підприємства комунальних господарств:

6.1 Беруть участь у розробці та реалізації міських програм розвитку дорожнього руху з питань його організації.

6.2 Здійснюють лінійний аналіз аварійності на підвідомчих автомобільних дорогах та вулицях, виявляють аварійно-небезпечні ділянки та місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, організують або приймають участь у комісійному їх обстеженні, позачергово розробляють та впроваджують у цих місцях відповідні заходи щодо удосконалення організації дорожнього руху, усунення порушень правил, нормативів і стандартів з безпеки дорожнього руху на них.

6.3 Розглядають та погоджують маршрути перевезення в межах міста небезпечних, надгабаритних та великовагових вантажів.

6.4 Забезпечують учасників дорожнього руху інформацією з питань стану аварійності та дорожнього покриття, гідрометерологічних умов тощо.

6.5 Організують та здійснюють роботи по усуненню перешкод дорожньому руху, а в разі неможливості – щодо позначення відповідними дорожніми знаками, огорожуючими і направляючими засобами.

6.6 Беруть участь у розробці схем обладнання доріг та вулиць технічними засобами і автоматизованими системами керування дорожнім рухом, їх впровадження та утримання.

6.7 Розглядають та погоджують генеральні плани, проекти детального планування та забудови міст в частині, що стосується організації дорожнього руху, автоматизованих систем його керування, комплексних транспортних схем, проектів та схем організації дорожнього руху, схем та маршрутів пасажирського транспорту загального користування.

6.8 Приймають участь у роботі комісій по розслідуванню дорожньо-транспортних пригод, що сталися на підвідомчих дорогах та вулицях.

4 Права спеціалізованих служб організації дорожнього руху

1 Служби по організації дорожнього руху та нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць Державтоінспекції МВС України мають право:

1.1 Відвідувати об'єднання, установи та організації, незалежно від форм їх власності і господарювання з метою перевірки виконання законодавства, правил, нормативів і стандартів, з безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища, отримувати безкоштовно необхідні відомості та документацію.

1.2 Давати посадовим особам, винним у порушенні законодавства, правил, нормативів і стандартів, з безпеки дорожнього руху, при проектуванні, будівництві, реконструкції, ремонті, експлуатації та обладнанні автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та інших дорожніх споруд, впровадженні технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом обов'язкові для виконання приписи про усунення цих порушень та притягати їх до відповідальності відповідно до чинного законодавства у межах своєї компетенції.

1.3 Розглядати та погоджувати проекти і схеми організації дорожнього руху, подані відповідними організаціями.

Давати посадовим особам приписи на введення обмеження, заборони дорожнього руху чи внесення оперативних змін в його організацію на автомобільних дорогах і вулицях, коли користування ними загрожує безпеці дорожнього руху, при виникненні перешкод або під час стихійного лиха тощо, а також на залізничних переїздах, що не відповідають правилам їх утримання у безпечному для дорожнього руху стані, а також на зняття, демонтаж або перенесення кіосків, панно, плакатів, транспарантів та інших предметів, що впливають на стан, організацію та безпеку дорожнього руху. Припиняти проведення ремонтно-будівельних та інших робіт на автомобільних дорогах, вулицях і залізничних переїздах, що здійснюються з порушенням законодавства, правил, нормативів і стандартів з безпеки дорожнього руху, якщо це загрожує або може загрозовувати безпеці руху транспорту і пішоходів.

1.4 Використовувати у відповідному порядку засоби вимірювань, спеціальні технічні і транспортні засоби для нагляду за станом автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів.

1.5 Складати та узгоджувати з територіальними органами Держстандарту перелік засобів вимірювань, що підлягають державній перевірці, та своєчасно подавати їх на періодичну державну перевірку.

1.6 Готувати висновки щодо стану дорожнього руху та подавати пропозиції відповідним органам місцевої виконавчої влади та посадовим особам про виконання робіт для його поліпшення.

1.7 Брати участь у роботі:

технічних і науково-технічних рад архітектурно-планувальних, проектних і господарських організацій при розгляді планів і проектів розвитку та забудови міст і населених пунктів, комплексних схем та маршрутів пасажирського транспорту загального користування, комплексних схем та автоматизованих систем керування дорожнім рухом, будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та інших дорожніх споруд;

комісій по обстеженню маршрутів руху пасажирського транспорту загального користування, ділянок автомобільних доріг, вулиць, дорожніх споруд та залізничних переїздів для визначення експлуатаційного стану і умов дорожнього руху та необхідності виконання робіт по їх реконструкції чи ремонту.

2 Служби по організації дорожнього руху Мінтрансу України мають право:

2.1 Брати участь у розробці та обговоренні планів реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг.

2.2 Давати висновки на проекти будівництва, реконструкції і ремонту доріг щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.

2.3 Здійснювати замовлення на розробку проектів інструкцій, положень, рекомендацій, методичних посібників і других відомчих нормативних документів з питань організації і безпеки дорожнього руху.

3 Дорожньо-експлуатаційні підприємства Мінтрансу України мають право:

3.1 Виступати в межах передбаченого кошторису замовником та залучати відповідні організації, кооперативи, малі підприємства і громадян для виконання проектних, будівельно-монтажних та інших робіт, що стосуються безпеки руху на дорогах загального користування та розміщувати замовлення на розробку і виготовлення для таких потреб необхідних виробів.

3.2 Виконувати роботи по встановленню та експлуатації технічних засобів організації дорожнього руху за господарськими угодами з колективними сільськогосподарськими підприємствами за їх кошти.

3.3 Реалізовувати основні засоби і матеріали, які не знайшли використання в їх виробничій діяльності та направляти одержані кошти на відновлення кошторису видатків.

4 Підрозділи по проектуванню впровадження комплексних схем, технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом мають право:

4.1 Безкоштовно отримувати необхідні відомості по плануванню та проектуванню будівництва, реконструкції і ремонту вулично-дорожньої мережі та ліній зв'язку, про стан і заходи по забезпеченню безпеки дорожнього руху, що вживаються органами державного нагляду з цих питань.

4.2 Брати участь у роботі комісій по обстеженню маршрутів руху пасажирського транспорту загального користування, ділянок вулично-дорожньої мережі, залізничних переїздів та інших дорожніх споруд при визначенні їх експлуатаційного стану і умов дорожнього руху.

5 Власники вулиць чи уповноважені ними підрозділи по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом мають право:

5.1 Здійснювати витрати на виробничу діяльність та утримання підрозділів за рахунок бюджетних і позабюджетних коштів місцевих органів влади, відрахувань автотранспортних підприємств та інших організацій і установ, спрямованих на будівництво, монтаж, впровадження та експлуатацію технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5.2 Встановлювати чисельність працівників підрозділів на основі нормативів виконання ними робіт по встановленню, експлуатації і впровадженню технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом, нанесенню та поновленню ліній розмітки.

5.3 Пов'язувати розміри посадових окладів і умов преміювання керівників підрозділів з тими, які затверджені для керівників аналогічних підприємств базових галузей промисловості України.

5.4 Визначати структуру та умови оплати праці працівників підрозділів із застосуванням поправочних коефіцієнтів на обсяги робіт по встановленню, реконструкції і ремонту світлофорних об'єктів, дорожніх знаків, огорожень та нанесенню ліній розмітки довготривкими матеріалами, які використовуються місцевими будівельними організаціями.

5.5 Подавати місцевим органам виконавчої влади кошторис та плани робіт на встановлення, експлуатацію та впровадження технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом на розгляд і включення до планів соціального та економічного розвитку Республіки Крим, області, міста (району).

5.6 Виступати в межах передбаченого кошторису замовниками та залучати відповідні організації, кооперативи, малі підприємства і громадян для виконання проектних, будівельно-монтажних та інших робіт, що стосуються

безпеки дорожнього руху та розміщувати замовлення на розробку і виготовлення для таких потреб необхідних виробів.

5.7 Виконувати роботи по встановленню, ремонту, впровадженню та експлуатації технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом на дорогах загального користування і вулицях за господарськими угодами з дорожньо-експлуатаційними організаціями, а також з підприємствами, об'єднаннями, колективними сільськогосподарськими підприємствами, кооперативами та іншими організаціями за їх кошти.

5.8 Реалізовувати основні засоби і матеріали (дорожні знаки, світлофори та інше майно), які не знайшли використання в їх виробничій діяльності та направляти одержані кошти на відновлення кошторису видатків.

6 Власники вулиць чи уповноважені ними дорожньо-експлуатаційні підприємства комунальних господарств мають право:

6.1 Вносити оперативні зміни в організацію дорожнього руху при виникненні загрози його безпеці.

6.2 Брати участь у роботі:

технічних і науково-технічних рад архітектурно-планувальних, проектних і господарських організацій при розгляді планів і проектів розвитку та забудови міст і населених пунктів, комплексних транспортних схем, схем організації дорожнього руху та маршрутів пасажирського транспорту загального користування;

комісії по прийманню завершених будівництвом, реконструкцією і ремонтом автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та інших дорожніх споруд, технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

5 Матеріально-технічне забезпечення

1 Матеріально-технічне забезпечення спеціалізованих служб організації дорожнього руху здійснюється:

1.1 МВС та Мінтранс України за підлеглистю:

підрозділів служби організації дорожнього руху в передбаченому відомчими нормативами порядку та автотранспортними засобами і оргтехнікою;

підрозділів по встановленню, експлуатації та впровадженню технічних засобів і автоматизованих систем керування дорожнім рухом – засобами регулювання та запасними частинами до них, автокранами, автонавантажувачами, автовишками, причепами, пересувними компресорами, зварювальними агрегатами, машинами для нанесення

дорожньої розмітки, кабельно-провідниковою продукцією та розміточними матеріалами.

1.2 Місцевими територіальними органами – іншими матеріально-технічними ресурсами, що не зазначені в п. 1 та нафтопродуктами.

3.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. Хто виконує позачергові роботи по вдосконаленню ОДР у місцях концентрацій ДТП?
2. Чи вивчають спеціалізовані служби ОДР вплив транспортних засобів й автоматизованих систем керування дорожнім рухом на стан безпеки дорожнього руху?
3. Чи входить у коло обов'язків спеціалізованих служб ОДР зменшення забруднення атмосферного повітря автотранспортними засобами?
4. При виявленні перешкод дорожньому руху, які служби повинні розробити заходи щодо їхньої ліквідації?
5. Чи мають право дорожньо-експлуатаційні підприємства Мінтрансу України виконувати роботи по встановленню технічних засобів ОДР?

Друга група (№7-12):

1. Чи повинні спеціалізовані служби ОДР брати участь у визначенні тематики науково-дослідних розробок?
2. Чи мають право власники вулиць встановлювати чисельність працівників підрозділів, що виконують роботи по встановленню технічних засобів ОДР?
3. Яка організація повинна очищати й вчасно попереджати учасників дорожнього руху про наявність забруднення на дорозі?
4. Чи підкоряються спеціалізовані служби ОДР МВС України?
5. Чи мають право спеціалізовані служби ОДР відвідувати установи з метою контролю охорони навколишнього середовища?

Третя група (№13-18):

1. З якими організаціями повинні взаємодіяти спеціалізовані служби ОДР?
2. Які підрозділи виконують замовлення щодо вивчення умов і стану дорожнього руху на певних ділянках?
3. При здійсненні комісійного огляду автомобільних доріг чи включають до складу комісії представників спеціалізованих служб ОДР?
4. Чи мають право власники вулиць розробляти та пропонувати проекти поліпшення ОДР?
5. Чи мають право спеціалізовані служби ОДР притягати до відповідальності керівників установ та підрозділів за виявленими порушеннями?

Четверта група (№19-24):

1. Чи мають право спеціалізовані служби ОДР визначати підвідомчим науково-дослідним і проектним організаціям тематику дослідних робіт?
2. У яких установах створюються спеціалізовані служби ОДР?
3. Чи мають право спеціалізовані служби ОДР подавати пропозиції органам місцевої виконавчої влади щодо поліпшення стану дорожнього руху?

4. Яка організація виконує поточні плани встановлення технічних засобів ОДР?
5. Чи мають можливість власники вулиць виконувати ремонтні роботи на дорогах загального користування з відповідними угодами?

П'ята група (№25-30):

1. Чи мають право власники вулиць встановлювати технічні засоби ОДР, якщо ні, то яке вони мають право їх використання?
2. Чи зобов'язані дорожньо-експлуатаційні підприємства одержувати, складувати і застосовувати технічні засоби ОДР?
3. Чи узгоджуються проекти автоматизованих систем керування дорожнім рухом і кабельною продукцією зі спеціалізованими службами ОДР?
4. Чи мають право власники вулиць реалізовувати технічні засоби ОДР, що не знайшли використання в їх виробничій діяльності?
5. Чи мають право спеціалізовані служби ОДР аналізувати проекти будівництва, реконструкції й ремонту доріг щодо забезпечення безпеки дорожнього руху?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.

2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Практичне заняття №4 (6 годин)

„Настанова для служби організації дорожнього руху ДАІ. Затверджено наказом МВС України від 25 грудня 1991 р. №572”

Мета заняття:

1. Вивчити мету та головні завдання служби організації дорожнього руху.
2. Ознайомитися з обов'язками й правами служби організації дорожнього руху.
3. Ознайомитися з організацією роботи служби організації дорожнього руху.

4.1 Загальні відомості

(Витяги з „Настанови для служби організації дорожнього руху ДАІ. Затверджено наказом МВС України від 25 грудня 1991 р. №572”. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

1 Загальні положення:

1.1 Головними завданнями служби є вивчення умов і стану дорожнього руху, виявлення аварійно-небезпечних ділянок і місць концентрації дорожньо-транспортних пригод (ДТП) на автомобільних дорогах і вулицях міст, з вичерпаною пропускною здатністю й іншими складними умовами для руху транспорту й пішоходів, де перевищені нормативні рівні загазованості й шуму від експлуатації транспортних засобів, а також вживання відповідних заходів з вдосконалення організації дорожнього руху.

1.2 Головною метою служби є забезпечення в межах своєї компетенції безперешкодного й безпечного руху транспортних засобів і пішоходів, збільшення пропускної здатності автомобільних доріг і вулиць, охорони навколишнього середовища від забруднення транспортними засобами.

1.3 Співробітники служби у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України, Указами Президента України, постановами й розпорядженнями Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, наказами, вказівками й рішеннями колегії МВС України, даною Наставною, державними стандартами, будівельними нормами й

правилами, іншими нормативними документами, які належать до безпеки дорожнього руху.

1.4 Співробітники служби виконують свої функціональні обов'язки в тісній взаємодії з відповідними службами МВС, службами й підрозділами УВС, міністерствами, відомствами, комітетами, місцевими органами влади, дорожніми, комунальними, залізничними, проектними, науково-дослідними, архітектурно-планувальними організаціями й установами, які вирішують питання створення необхідних дорожніх умов для безперешкодного й безпечного руху транспорту й пішоходів, а також із профілюючими вищими навчальними закладами (КІСІ, КАДІ й іншими).

2 Обов'язки співробітників служби організації дорожнього руху:

2.1 *Співробітники служби організації дорожнього руху зобов'язані:*

2.1.1 *Вивчати умови й стан дорожнього руху в містах, виявляти й вести облік аварійно-небезпечних ділянок і місць концентрації ДТП, ділянок з вичерпаною пропускнуою здатністю й з перевищеними рівнями загазованості й шуму від експлуатації транспорту.*

2.1.2 *Приймати організаційні й практичні заходи щодо розробки й впровадження дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху, комплексних схем організації дорожнього руху (КСОР), автоматизованих систем керування дорожнім рухом (АСКР) і заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення місць (ділянок) концентрації ДТП.*

2.1.3 *Здійснювати нагляд і вносити посадовим особам відповідних державних установ, суспільних об'єднань, підприємств й організацій обов'язкові для виконання приписи з усунення порушень правил, норм і стандартів, які належать до безпеки дорожнього руху.*

2.1.4 *Здійснювати контроль за виконанням приписів ДАІ, приймати до посадових осіб й інших громадян заходи відповідно до діючого законодавства.*

2.1.5 *Підготувати плановим і фінансовим органам місцевої влади пропозиції з включення в плани соціального й економічного розвитку області (міста, району) розробку й впровадження дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху, КСОР, АСКР й інших заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення місць (ділянок) концентрації ДТП.*

2.1.6 *Брати участь у розробці перспективних і поточних планів роботи спеціалізованих підрозділів з впровадження й експлуатації технічних*

засобів регулювання дорожнього руху (СМЕП) при реалізації дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху, проектів КСОР, АСКР і заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення місць (ділянок) концентрації ДТП.

2.1.7 Розглядати й давати письмові висновки на подані в ДАІ для узгодження дислокації технічних засобів регулювання дорожнього руху, проекти КСОР, АСКР.

2.1.8 Здійснювати нагляд за виконанням у повному обсязі заходів щодо впровадження дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху, проектів КСОР, АСКР.

2.1.9 Брати участь у роботі державних приймальних і робочих комісій при введенні в експлуатацію АСКР й інших технічних засобів регулювання дорожнього руху.

2.1.10 Вивчати вплив АСКР й інших заходів щодо впровадження технічних засобів регулювання дорожнього руху на стан його безпеки й розробляти пропозиції по підвищенню ефективності їхньої роботи.

2.1.11 Надавати допомогу СМЕП у рішенні питань, пов'язаних з укладанням договорів із заводами, організаціями, установами на виготовлення й поставку технічних засобів, кабельної продукції, машин і механізмів.

3 Права співробітників підрозділів організації дорожнього руху:

3.1 З метою виконання своїх службових обов'язків, співробітники служби організації дорожнього руху мають право:

3.1.1 Вимагати від керівників проектних, дорожніх, комунальних, залізничних, інших підприємств, установ і СМЕП подання проектної, проектно-кошторисної документації, планів роботи, дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху й інших матеріалів про стан й устаткування автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруджень і розроблених заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху на них для ознайомлення й внесення відповідних пропозицій з усунення виявлених недоліків.

3.1.2 Пропонувати або погоджувати дорожнім, комунальним, залізничним, іншим організаціям і СМЕП внесення змін у дислокацію технічних засобів регулювання дорожнього руху і їх впровадження.

3.1.3 Обмежувати або забороняти в необхідних випадках рух на окремих ділянках автомобільних доріг, вулиць або залізничних переїздів, якщо користування ними загрожує безпеці дорожнього руху.

3.1.4 *Відвідувати дорожні, комунальні, проектні, науково-дослідні, автотранспортні організації й СМЕП для використання контрольних і профілактичних функцій з забезпечення безпеки руху.*

3.1.5 *Складати протоколи про адміністративні порушення й притягати до відповідальності відповідно до діючого законодавства керівників (посадових осіб) підприємств.*

4 Організація роботи підрозділів з організації дорожнього руху:

4.1 Організація впровадження технічних засобів регулювання дорожнього руху здійснюється шляхом:

4.1.1 Визначення ділянок автомобільних доріг і вулиць, де необхідне впровадження (реконструкція) технічних засобів регулювання дорожнього руху за результатами наступних розробок:

- заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення місць (ділянок) концентрації ДТП;

- заходів щодо вдосконалювання організації дорожнього руху на ділянках з несприятливими умовами й високим рівнем забруднення навколишнього середовища транспортними засобами;

- комплексних схем організації дорожнього руху в місті (районі);

- проектів автоматизованих систем керування дорожнього руху;

- дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху.

4.1.2 Впровадження заходів щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення місць (ділянок) концентрації дорожньо-транспортних пригод здійснюється шляхом:

4.1.2.1 *Виявлення місць (ділянок) концентрації ДТП на підставі картографічного аналізу аварійності.*

4.1.2.2 *Оформлення карток обліку місць (ділянок) концентрації ДТП від дня їхнього виявлення, у яких відзначаються всі скоєні ДТП.*

4.1.2.3 *Обстеження місць (ділянок) концентрації ДТП протягом тижня з моменту їхньої постановки на облік із залученням при необхідності представників зацікавлених організацій.*

При обстеженні вивчаються й фіксуються в картці (або на окремій схемі) у масштабі 1:500:

- розміщення місць тяжіння транспорту й пішоходів;

- інтенсивність і склад транспортних потоків, їхній розподіл по напрямкам руху й інтенсивність пішохідних потоків (підрховані в години „пік” і найбільш аварійний час доби);

- швидкість руху транспортних засобів (на перегонах), їх затримки на перехрестях і потоки насичення;

- характерні порушення Правил дорожнього руху;
- параметри плану й профілю ділянок вулично-дорожньої мережі, видимості на підходах до них, стану проїзної частини й тротуарів, а також інших елементів, які впливають на скоєння ДТП;
- розміщення й устаткування зупинок пасажирського транспорту загального користування й пішохідних переходів;
- розміщення технічних засобів регулювання дорожнього руху й режими роботи світлофорних об'єктів.

4.1.2.4 Підготовки й напрямку в триденний строк (після обстеження місця (ділянки) концентрації ДТП) СМЕП, дорожнім, комунальним, залізничним й іншим організаціям обов'язкових для виконання приписів на впровадження технічних засобів регулювання дорожнього руху.

4.1.2.5 Направлення в триденний строк після обстеження місця (ділянки) концентрації ДТП у підрозділи ДПС ДАІ рапорту для встановлення нагляду за рухом транспорту й пішоходів до завершення робіт з удосконалювання його організації.

4.1.2.6 Контролю за виконанням приписів ДАІ при розробці проектно-кошторисної документації. При цьому особливу увагу варто приділяти виконанню вимог нормативів з:

- розміщення дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних огорожень;
- конфігурації дорожньої розмітки;
- обмеження швидкості руху на небезпечних ділянках (кривих у плані малого радіуса, з обмеженою видимістю й ін.);
- обов'язкового введення світлофорного регулювання в місцях, де це необхідно за критеріями згідно з стандартом;
- наявності схем пофазового роз'їзду, циклограм роботи світлофорних об'єктів й їхньої відповідності умовам безпеки дорожнього руху;
- дозволених напрямків руху транспортних і пішохідних потоків;
- використання найбільш прогресивних форм і методів регулювання дорожнього руху;
- виділення необхідної кількості смуг для руху транспортних засобів з урахуванням його інтенсивності, у тому числі виділених додаткових смуг для ліво- і правоповоротного руху й на затяжних підйомах;
- пристрою розширень і віражів на кривих малого радіуса;
- розміщення й облаштованості зупинок пасажирського транспорту;
- розміщення й облаштованості пішохідних переходів;
- величини геометричних параметрів елементів вулично-дорожньої мережі;
- забезпечення видимості;

- пристрою каналізування транспортних потоків, у тому числі за допомогою піднятих над проїзною частиною острівців.

4.1.2.7 *Контролю за виконанням приписів ДАІ й реалізацією проектів з усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до виникнення концентрації ДТП, при проведенні перевірок, обстежень й участі в роботі приймальних комісій.*

4.1.2.8 *Вживання заходів адміністративного впливу до посадових осіб і громадян відповідно до діючого законодавства за невиконання приписів ДАІ.*

4.1.2.9 *Визначення ефективності впроваджених заходів й ухвалення рішення про зняття з обліку місця (ділянки) концентрації ДТП.*

4.1.3 *Впровадження заходів щодо вдосконалювання організації руху транспорту й пішоходів на ділянках з несприятливими його умовами й перевищенням рівнем забруднення навколишнього середовища від експлуатації транспортних засобів.*

4.1.3.1 *Ділянками з несприятливими дорожніми умовами для руху транспорту й пішоходів варто вважати, в основному, такі, де їхня інтенсивність перевищує нормативні значення стосовно існуючих геометричних параметрів вулично-дорожньої мережі, не забезпечується рівномірна швидкість (перепади становлять більше 20 км у годину), виникають затримки в русі автотранспорту, а також, де кількість скоєних ДТП менше критеріїв.*

4.1.3.2 *Виявлення й обстеження ділянок з несприятливими умовами для руху транспорту й пішоходів, а також перевищенням рівнем забруднення навколишнього середовища транспортними засобами здійснюється шляхом:*

- *щоквартального вивчення умов і стану дорожнього руху на вулично-дорожній мережі міст;*
- *участі в роботі комісій дорожніх, комунальних й інших організацій й установ з обстеження вулично-дорожньої мережі міст;*
- *аналізу повідомлень організацій по охороні навколишнього середовища, санепідстанцій, шляхоексплуатаційних, транспортних організацій, громадян і розробки відповідних заходів.*

4.1.3.3 *Щоквартальне вивчення умов і стану дорожнього руху на вулично-дорожній мережі міст проводиться планово.*

4.1.3.3.1 *При вивченні умов і стану дорожнього руху на вулично-дорожній мережі міст, основна увага звертається на визначення:*

- *інтенсивності й складу транспортних потоків на перегонах й їхній розподіл по напрямкам у транспортних вузлах;*
- *інтенсивності пішохідних потоків;*
- *швидкості руху на перегонах;*

- геометричних параметрів вулиць й їхньої відповідності вимогам нормативних документів;
- наявності в необхідних місцях світлофорного регулювання й відповідність режиму його роботи вимогам безпеки дорожнього руху;
- розміщення місць притягання транспорту й пішоходів;
- наявності затримок і величини потоків насичення в транспортних вузлах;
- відповідності розміщення технічних засобів регулювання дорожнього руху вимогам нормативних документів й умовам його руху;
- забезпечення видимості технічних засобів регулювання дорожнього руху й проїзної частини в плані й профілі;
- правильності розміщення й устаткування зупинок пасажирського транспорту загального користування й пішохідних переходів;
- раціональності маршрутного орієнтування проїзду в місті до зовнішніх і внутрішніх об'єктів, у тому числі вантажного транспорту;
- організації системи вулиць однобічного руху і її відповідність існуючим умовам;
- необхідності й доцільності зональних і локальних обмежень руху транспортних засобів;
- відповідності розміщення пішохідних огорожень умовам безпеки руху;
- відповідності конфігурації дорожньої розмітки, вимогам стандартів й умовам дорожнього руху.

4.1.3.3.2 Результати вивчення умов і стану дорожнього руху зберігаються в підрозділах ДАІ у вигляді:

- картограм інтенсивностей руху транспортних і пішохідних потоків;
- епюр швидкостей руху транспорту;
- схем існуючої організації дорожнього руху;
- відомостей затримок руху автотранспорту в основних транспортних вузлах вулично-дорожньої мережі.

4.1.3.4 Комісійні обстеження вулично-дорожньої мережі проводяться при організаційному забезпеченні дорожніми, комунальними й іншими організаціями, які її експлуатують.

4.1.3.5 Повідомлення організацій по охороні навколишнього середовища, санепідстанцій, шляхоексплуатаційних, транспортних підприємств і громадян фіксуються в журналі і є підставою для вивчення умов і стану дорожнього руху, обстежень і розробки відповідних заходів щодо усунення недоліків.

4.1.4 *Порядок розробки й впровадження комплексних схем організації дорожнього руху (КСОР) з метою забезпечення його безпеки й охорони навколишнього середовища від забруднення транспортними засобами.*

4.1.4.1 *КСОР розробляється, як правило, на строк до п'яти років й є підставою для подальшого проектування робочих креслень.*

4.1.4.2 *Фінансування розробки й впровадження КСОР здійснюється за рахунок бюджетних або позабюджетних асигнувань місцевих органів влади, які виділяються цільовим призначенням замовникові КСОР.*

4.1.4.3 *Замовник на розробку й впровадження КСОР призначається рішенням (розпорядженням) місцевого органа виконавчої влади. Як правило, це міськжилкомунгосп або СМЕП.*

4.1.4.4 *Пропозиції місцевим органам влади про включення в план соціального й економічного розвитку міста (району) розробки й впровадження КСОР подаються, як правило, ДАІ з ініціативи служби організації дорожнього руху.*

4.1.4.5 *У рішенні (розпорядженні) місцевого органа виконавчої влади на проектування КСОР визначаються:*

- динаміка зміни аварійності на вулично-дорожній мережі міста за останні 2-3 роки;

- обґрунтування потреби проектування КСОР для міста (району в місті);

- проектна організація, що здійснює проектування КСОР;

- організація, на яку покладають функції замовника;

- орієнтовний, погоджений із проектною організацією обсяг фінансування проектних робіт;

- строк виконання проектних робіт;

- відповідні служби, що представляють вихідні дані для проектування;

- покладання на ДАІ функцій представника замовника;

- підрядна організація по впровадженню КСОР.

4.1.4.6 *Завдання на проектування КСОР готується проектною організацією при участі служби організації дорожнього руху ДАІ й замовником, погоджується з зацікавленими організаціями й затверджується місцевим органом виконавчої влади.*

4.1.4.7 *Проекти КСОР розглядаються й по них даються висновки в управлінні (відділі, відділенні) ДАІ УВС відповідного органа виконавчої влади, що його затверджує.*

Розгляд і підготовка остаточного висновку по проектах КСОР для міст із чисельністю населення від одного мільйона чоловік і більше здійснюється при участі представника УДАІ МВС України, відповідного УВС автономної

республіки (області), а для міст із чисельністю населення менш одного мільйона чоловік – ДАІ УВС автономної республіки (області).

4.1.4.8 При контролі за складанням проектно-кошторисної документації необхідно керуватися діючими будівельними нормами й правилами, державними стандартами, „Тимчасовими нормативами з проектування комплексних схем організації дорожнього руху в містах України” й іншими нормативними документами, які належать до безпеки дорожнього руху.

4.1.4.9 При підготовці висновків по проектах КСОР основну увагу необхідно приділяти:

- визначенню відповідності складу й змісту КСОР вимогам завдання на його проектування й „Тимчасовим нормативам з проектування комплексних схем організації дорожнього руху в містах України”;

- наявності класифікації вулиць на підставі аналізу їх функціонального призначення й відповідності їхніх геометричних параметрів (особливо ширини проїзної частини й кількості смуг для руху) інтенсивності руху й вимогам нормативних документів;

- повноті і якості збору вихідних даних;

- вибору оптимального розподілу транспортних потоків по вулично-дорожній мережі;

- оптимальності визначення району для подальшого впровадження АСКР;

- наявності аналізу аварійності, повноті виявлення місць (ділянок) концентрації ДТП і заходам щодо усунення недоліків в організації дорожнього руху, які призвели до їхнього виникнення;

- виявленню ділянок з несприятливими умовами дорожнього руху й підвищеним рівнем забруднення навколишнього середовища від експлуатації автотранспорту;

- наявності й відповідності вимогам нормативних документів оптимальних схем маршрутного орієнтування до внутрішніх і зовнішніх об'єктів, у т.ч. вантажного автотранспорту;

- обґрунтованому визначенню необхідності введення й перегляду існуючих зон обмежень руху транспорту на вулично-дорожній мережі міста;

- обґрунтуванню впровадження системи вулиць із одnobічним рухом, вулиць (ділянок) з реверсивним рухом;

- виділенню, якщо буде потреба, окремих смуг для руху пасажирського транспорту загального користування;

- розробці схеми розміщення стоянок для тимчасового зберігання автотранспорту (особливо в центральній частині міста), а також схеми стоянок і гаражів для постійного його зберігання;
- застосуванню найбільш прогресивних і перспективних засобів і методів регулювання дорожнього руху;
- варіантності проектування;
- забезпеченню безпеки дорожнього руху при найменших капіталовкладеннях;
- визначенню реальності строків впровадження, запропонованих у КСОР заходів.

4.1.4.11 *За результатами розгляду представленої в ДАІ проектної документації в проектну організацію направляється висновок за підписом начальника відділу (відділення) Державтоінспекції. При передачі заказнику проектної документації з недоліками в забезпеченні безпеки дорожнього руху, які пов'язані з порушеннями вимог норм, правил і стандартів, які належать до забезпечення безпеки дорожнього руху, на його адресу направляється відповідний припис й складається на посадову особу проектної організації протокол про адміністративне порушення.*

4.1.4.12 *Погоджені ДАІ проекти й приписи беруться на журнальний облік.*

4.1.4.13 *Пропозиції по затвердженню КСОР і рішення місцевого органа виконавчої влади по його впровадженню приймаються, як правило, на засіданні технічної ради при участі представників всіх зацікавлених організацій.*

4.1.4.14 *Нагляд за впровадженням заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху при реалізації КСОР здійснюється шляхом вибіркового перевірок виконання ремонтно-будівельними й монтажньо-експлуатаційними організаціями висновків (приписів) ДАІ й участі в роботі комісії з перевірки закінчених будівництвом, реконструкцією або ремонтом по проектах КСОР об'єктів.*

4.1.4.15 *Вибіркова перевірка об'єктів, які будуються, реконструюються або ремонтуються по проектах КСОР, здійснюється по попередньо затверджених графіках і при виникненні необхідності в позачерговій перевірці. При цьому перевіряється виконання проектних рішень й, особливо, висновків (приписів) ДАІ, які належать до безпеки дорожнього руху.*

4.1.4.16 *При проведенні перевірок виробництва ремонтно-будівельних робіт необхідно керуватися погодженою з ДАІ проектною документацією, відповідними нормами, правилами, стандартами й інструкціями.*

Особливу увагу необхідно приділяти тим об'єктам, розробка проектів яких здійснювалася по скасованим (або частково зміненим) нормативним

документам. При цьому варто наполягати на внесенні відповідних змін і доповнень.

4.1.4.17 При виявленні невідповідності споруджуваних, реконструйованих або ремонтваних ділянок вулиць, дорожніх споруджень і технічних засобів регулювання дорожнього руху проектній документації або нормативам представником ДАІ видається припис посадовій особі (керівникові) організації, що виконує такі роботи, для усунення недоліків і складається адміністративний протокол.

4.1.4.18 При виявленні в процесі нагляду за будівництвом і реконструкцією вулиць або технічних засобів регулювання дорожнього руху невірних рішень з безпеки руху представником ДАІ видається замовникові припис на внесення змін і складаються адміністративні протоколи на посадових осіб проектної організації й замовника.

4.1.4.19 Участь у робочих і державних комісіях є вирішальною стадією контролю ДАІ за будівництвом, реконструкцією й ремонтом об'єктів по проектах КСОР.

4.1.4.20 Під час роботи в складі комісії із приймання в експлуатацію закінчених будівництвом, реконструкцією й ремонтом об'єктів по проектах КСОР представник Державтоінспекції керується погодженою з ДАІ проектною документацією, діючими будівельними нормами й правилами, стандартами й іншими нормативними документами, які належать до безпеки дорожнього руху.

4.1.4.22 Невідповідність елементів вулиць, розміщення й режимів роботи технічних засобів регулювання дорожнього руху проектній документації або нормативам і невиконані роботи, які впливають на безпеку дорожнього руху, відзначаються у відомості, що передається голові робочої комісії для встановлення контролю за усуненням цих недоліків.

4.1.4.23 При участі в роботі державної комісії представник ДАІ перевіряє відповідність виконаних робіт проектно-кошторисній документації, у тому числі робіт, відзначених в акті робочої комісії.

4.1.4.24 При роботі в робочих і державних комісіях варто використовувати контрольні-вимірювальні прилади для визначення геометричних параметрів й оцінки експлуатаційного стану вулиць і технічних засобів регулювання дорожнього руху.

4.1.5 Порядок проектування й впровадження автоматизованих систем керування дорожнім рухом (АСКР) у містах.

4.1.5.1 АСКР розробляється, як правило, на підставі розробленої КСОР, а у випадку її відсутності - на підставі попередньо проведених обстежень і техніко-економічного обґрунтування визначення району керування.

4.1.5.2 Фінансування проектування й впровадження АСКР здійснюється за рахунок бюджетних або позабюджетних коштів місцевих органів влади, які виділяються цільовим призначенням замовникові АСКР.

4.1.5.3 Замовник на розробку й впровадження КСОР визначається рішенням (розпорядженням) місцевого органа виконавчої влади. Як правило, це міськкомунгосп або СМЕП.

4.1.5.4 Пропозиції місцевим органам виконавчої влади про включення в план соціального й економічного розвитку області, міста (району) проектування й впровадження АСКР вносяться, як правило, ДАІ з ініціативи служби організації дорожнього руху.

4.1.5.6 Завдання на проектування АСКР готується проектною організацією при участі служби організації дорожнього руху ДАІ й замовника, погоджується з зацікавленими організаціями й затверджується місцевим органом виконавчої влади.

4.1.5.7 Проекти АСКР розглядаються й на них видаються висновки в управлінні (відділі, відділенні) ДАІ УВС відповідного органа виконавчої влади, що його затверджує.

4.1.5.8 При контролі за складанням проектно-кошторисної документації необхідно керуватися діючими будівельними нормами й правилами, державними стандартами, іншими нормативними документами, які належать до забезпечення безпеки дорожнього руху, і „Положенням про проектування й впровадження автоматизованих систем керування дорожнім рухом на базі АСКР”.

4.1.5.10 За результатами розгляду представленої в ДАІ проектної документації в проектну організацію направляється висновок за підписом начальника відділу (відділення) Державтоінспекції. При передачі замовникові проектної документації з недоліками в забезпеченні безпеки дорожнього руху, які пов'язані з порушеннями вимог норм, правил і стандартів, які належать до забезпечення безпеки дорожнього руху, на його адресу направляється відповідний припис й складається на посадову особу проектної організації протокол про адміністративне порушення.

4.1.5.11 Погоджені ДАІ проекти й приписи беруться на журнальний облік.

4.1.5.12 Пропозиції по затвердженню проекту АСКР і рішення місцевого органа виконавчої влади по його впровадженню приймаються, як правило, на засіданні технічної ради при участі представників всіх зацікавлених організацій.

4.1.5.13 Нагляд за впровадженням заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху при впровадженні АСКР здійснюється шляхом вибіркового перевірок виконання ремонтно-будівельними й монтажно-експлуатаційними організаціями висновків (приписів) ДАІ й участі в роботі комісій з перевірки закінчених будівництвом, реконструкцією або ремонтом по проектах АСКР об'єктів.

4.1.5.14 Вибіркова перевірка об'єктів, які будуються, реконструюються або ремонтуються по проектах АСКР, здійснюється по попередньо затверджених графіках і при виникненні необхідності в позачерговій перевірці. При цьому перевіряється виконання проектних рішень й, особливо, висновків (приписів) ДАІ, які належать до безпеки дорожнього руху.

4.1.5.15 При проведенні перевірок виробництва ремонтно-будівельних робіт необхідно керуватися погодженою з ДАІ проектною документацією, відповідними будівельними нормами й правилами, стандартами й інструкціями.

Особливу увагу необхідно приділяти тим об'єктам, розробка проектів яких здійснювалася по скасованим (або частково зміненим) нормативним документам. При цьому варто наполягати на внесення відповідних змін і доповнень.

4.1.5.16 При виявленні невідповідності елементів вулиці, дорожнього спорудження, які будуються, реконструюються або ремонтуються по проектах АСКР і технічних засобів регулювання дорожнього руху, які впроваджуються вимогам проектної документації або нормативам, представником ДАІ видається припис посадовій особі (керівникові) організації виконуючої роботи, на усунення недоліків і складається адміністративний протокол.

4.1.5.17 При виявленні невідповідності споруджуваних, реконструйованих або ремонтованих ділянок вулиць, дорожніх споруджень і технічних засобів регулювання дорожнього руху проектній документації або нормативам представником ДАІ видається припис посадовій особі (керівникові) організації, що виконує такі роботи, для усунення недоліків і складається адміністративний протокол.

4.1.5.18 Участь у робочих і державних комісіях є вирішальною стадією контролю ДАІ за будівництвом, реконструкцією й ремонтом об'єктів по проектах АСКР.

4.1.5.19 Під час роботи в складі комісії із приймання в експлуатацію закінчених будівництвом АСКР представник Державтоінспекції керується погодженої з ДАІ проектною документацією, діючими будівельними нормами й правилами, стандартами й іншими нормативними документами, які належать до забезпечення безпеки дорожнього руху.

4.1.5.21 При участі в робочих комісіях приймається рішення про введення в експлуатацію технічних засобів регулювання дорожнього руху, побудованих і реконструйованих по проектах АСКР, що оформляється „Актами введення в експлуатацію технічних засобів регулювання дорожнього руху” й „Актами введення в експлуатацію світлофорних об'єктів”. Акти є основою для впровадження в експлуатацію технічних засобів, зберігаються в спецмонтажних підрозділах і надаються державній комісії із приймання в експлуатацію АСКР.

4.1.5.22 При прийманні АСКР в експлуатацію проводяться прийомні випробування згідно з програмою й методикою випробування, що розробляється для кожної системи й затверджується головою державної комісії.

За результатами роботи комісії складається протокол й акт.

4.1.5.23 Результати роботи комісії затверджуються рішенням органа виконавчої влади, у якому необхідно передбачити також виділення фінансування для:

- подальшого розвитку АСКР;
- експлуатації АСКР.

4.1.5.24 Забезпечення ефективності функціонування АСКР.

4.1.5.24.1 Оцінка ефективності функціонування АСКР проводиться щокварталу на основі порівняльного аналізу показників за діючий і попередній періоди часу. Такими показниками є:

- аварійність на магістралі, що регулюється АСКР;
- середня швидкість руху по магістралі;
- кількість зупинок на заборонний сигнал світлофора;
- рівень сумарних затримок транспортних засобів;
- ступінь загазованості й шуму від експлуатації автотранспорту.

4.1.5.24.2 У випадку зниження ефективності функціонування АСКР по одному з показників розробляються й впроваджуються заходи, які включають:

- перегляд схем організації руху транспорту й пішоходів з метою підвищення його безпеки;
- корекцію планів координації режимів роботи світлофорних об'єктів для одержання найбільшої їхньої відповідності існуючим умовам дорожнього руху;

- заміну апаратур, устаткування й програмного забезпечення АСКР на більш сучасну.

4.1.6 Порядок розробки й впровадження дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху.

4.1.6.1 Дислокація технічних засобів регулювання дорожнього руху повинна бути складовою частиною КСОР або розроблятися за окремим завданням і має термін дії до п'яти років. Вчасно, до закінчення цього строку, дислокація повинна бути переглянута й перепогоджена з ДАІ або перероблена.

4.1.6.2 Фінансування розробок і впровадження дислокацій технічних засобів регулювання дорожнього руху на вулично-дорожній мережі міст здійснюється за рахунок бюджетних і позабюджетних коштів місцевих органів влади, які виділяються на ці цілі СМЕП.

4.1.6.3 Дислокації технічних засобів регулювання дорожнього руху розглядаються й за результатами дається висновок в управлінні (відділі, відділенні) ДАІ УВС відповідного міста (району). Один екземпляр дислокації зберігається в ДАІ, що її погодила.

4.1.6.4 Зміни або доповнення в дислокацію технічних засобів регулювання дорожнього руху можуть бути внесені по письмовому припису ДАІ, що її погоджувала.

4.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. За допомогою якого документа і як служба ОДР може впливати на посадових осіб у рамках вимог з вдосконалення ОДР?
2. Чи здійснюють співробітники служби ОДР картографічний аналіз аварійності? Якщо так, то з якою метою?

3. У чому полягає контроль служби ОДР з впровадження розроблених проектів ОДР?
4. Чи мають право співробітники служби ОДР пропонувати внесення змін у дислокацію технічних засобів ОДР й їхнє впровадження?
5. Чи входить у головні завдання служби ОДР контролювати рівні загазованості й шуму від експлуатації транспортних засобів?
6. Чи мають право співробітники служби ОДР вносити корективи в структуру руху по смугах?

Друга група (№7-12):

1. Чи зобов'язані співробітники служби ОДР здійснювати контроль за виконанням спрямованих приписів?
2. Чи є складовою головної мети служби ОДР зміна пропускнув здатності автомобільних доріг і вулиць?
3. Чи мають право співробітники служби ОДР забороняти рух на окремих ділянках автомобільних доріг? Якщо так, то в яких випадках, і на яких ділянках?
4. У яких випадках, по швидкісному режиму транспортних засобів, ділянка визнається з несприятливими дорожніми умовами співробітниками служби ОДР?
5. У якій формі співробітниками служби ОДР фіксуються виявлені місця концентрації ДТП?
6. Яким чином співробітники служби ОДР взаємодіють із державними приймальними комісіями проектів ОДР?

Третя група (№13-18):

1. Чи має право служба ОДР давати приписи фізичним особам?
2. Чи входить в обов'язок співробітників служби ОДР вивчення ступеня впливу впровадженого проекту на безпеку руху?
3. Чи мають право співробітники служби ОДР контролювати науково-дослідні організації в рамках профілактичних функцій з ОДР?
4. У якому масштабі рекомендується оформляти проектну документацію співробітниками служби ОДР?
5. У якому вигляді формуються результати вивчення умов і стану дорожнього руху співробітниками служби ОДР?
6. Чи входить в обов'язки служби ОДР забезпечення безперешкодного руху пішоходів?

Четверта група (№19-24):

1. Чи мають право співробітники служби ОДР притягати до відповідальності керівників установ по фактах виявлених порушень?
2. Чи мають право співробітники служби ОДР взаємодіяти з фінансовими органами місцевої влади? Якщо так, то яким чином?
3. Яким чином фінансуються розробки з ОДР?
4. Чи зобов'язані співробітники служби ОДР займатися питаннями укладання договорів з підприємствами в рамках проектів ОДР?
5. Чи вивчають співробітники служби ОДР місця притягання транспорту й пішоходів? Якщо так, то в якому вигляді?
6. Чи зобов'язані співробітники служби ОДР вивчати стан дорожнього руху?

П'ята група (№25-30):

1. Які проектні документи розробляє служба ОДР?
2. Яким чином і в яких тимчасових рамках співробітниками служби ОДР оцінюється ефективність функціонування АСКР? Перелічити оціночні показники.
3. Чи розробляють співробітники служби ОДР заходи щодо вдосконалювання ОДР на ділянках з високим рівнем забруднення навколишнього середовища транспортними засобами?
4. Чи мають право співробітники служби ОДР розглядати проекти з ОДР підготовлені сторонніми організаціями. Якщо так, то в якому порядку?
5. У якому порядку співробітники служби ОДР повинні організувати роботу ДПС ДАІ по місцях концентрації ДТП?
6. З якою метою мають право співробітники служби ОДР використовувати документацію підприємств з безпеки дорожнього руху?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.

2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Практичне заняття №5 (6 годин)

„Настанова про дорожньо-патрульну службу Державтоінспекції МВС України. Затверджено наказом МВС України від 3 лютого 1992 р. №45”

Мета заняття:

1. Ознайомитися з основою діяльності дорожньо-патрульної служби й порядком створення стройових підрозділів ДПС МВС України.
2. Вивчити організацію оперативного керування силами й засобами ДПС, організацію й несення дорожньо-патрульної служби, виробництво дізнання по дорожньо-транспортним пригодам, права співробітників дорожньо-патрульної служби.

5.1 Загальні відомості

(Витяги з „Настанови про дорожньо-патрульну службу Державтоінспекції МВС України. Затверджено наказом МВС України від 3 лютого 1992 р. №45”. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

1.1 Вступ.

1.1.1 *Дорожньо-патрульна служба входить до складу Державної автомобільної інспекції МВС України. Головним завданням служби є нагляд за дорожнім рухом з метою забезпечення його безпеки й підвищення ефективності використання транспортних засобів.*

1.1.3 Особовий склад служби поєднується в стройові підрозділи: полки, окремі батальйони, окремі роти, окремі взводи й групи. Для забезпечення ескортування, супроводу, вертолітного патрулювання, а також надання практичної допомоги органам внутрішніх справ при ускладненні обстановки з аварійністю при управліннях (відділах) ДАІ МВС, УВС, або в складі одного зі стройових підрозділів ДАІ МВС, УВС можуть бути створені спеціальні взводи (групи).

Порядок створення стройових підрозділів дорожньо-патрульної служби визначається МВС України.

1.2 Основні напрямки діяльності служби.

1.2.1 *Контроль за дорожнім рухом, тобто виявлення й припинення порушень вимог законодавства, правил, нормативів і стандартів, що належать до забезпечення безпеки дорожнього руху.*

1.2.2 *Застосування у встановленому порядку передбачених діючим законодавством заходів адміністративного впливу до порушників, узагальнення й аналіз практики застосування цих заходів, розробка пропозицій по її вдосконалюванню.*

1.2.3 *Регулювання дорожнього руху.*

1.2.4 *Виконання відповідно до діючого законодавства невідкладних дій на місці дорожньо-транспортних пригод, дізнання по них, надання долікарської допомоги потерпілим, здійснення разом з іншими підрозділами органів внутрішніх справ розшуку водіїв, що зникли з місць подій, викрадених транспортних засобів.*

1.2.5 *Контроль за пересуванням транспортних засобів іноземних власників.*

1.2.6 *Забезпечення безперешкодного проходження автомобілів спеціального призначення.*

1.2.7 *Контроль за виконанням установлених умов провадження робіт, пов'язаних з розкопуванням проїзної частини автомобільних доріг, вживання невідкладних заходів при виникненні небезпечних дорожніх умов.*

1.2.8 *Облік правопорушень, дорожньо-транспортних пригод на території, що обслуговується, аналіз причин й умов, що сприяють їхньому здійсненню, розробка разом з іншими службами Державтоінспекції, державними й громадськими організаціями заходів щодо їхнього усунення, пропаганда Правил дорожнього руху, інформування зацікавлених організацій про стан аварійності.*

1.2.9 *Попередження й припинення випадків використання транспортних засобів і механізмів з метою добування нетрудових доходів, не по призначенню.*

1.2.10 *Участь у попередженні й розкритті злочинів, розшуку злочинців, охороні громадського порядку, а також у боротьбі з наркомафією.*

1.4 *Планування роботи.*

1.4.1 *Діяльність дорожньо-патрульної служби здійснюється відповідно до квартальних планів, які складаються командирами стрійових підрозділів на основі аналізу оперативної обстановки, обліку наявних сил і засобів. Плани затверджуються відповідними керівниками Державтоінспекції УВС, міськрайорганів внутрішніх справ.*

1.4.2 *Плани роботи повинні містити заходи щодо виконання вимог наказів, вказівок МВС України, УВС, міськрайорганів внутрішніх справ, а також питання, що стосуються поліпшення діяльності служби, підвищення ефективності її роботи, точного дотримання законності.*

1.4.3 *За результатами виконання планових заходів складається звіт (довідка), що доповідається керівникові, що затвердив план. У випадку*

невиконання якого-небудь заходу у звіті вказується причина й при необхідності новий строк виконання. Відзначаються також додатково проведені заходи. Підсумки виконання планів розглядаються на оперативних нарадах особового складу.

1.5 Розміщення сил і засобів.

1.5.1 *Дорожньо-патрульна служба організується, виходячи з наявності сил і засобів, принципу їхньої концентрації в місцях, що характеризуються в силу тих або інших особливостей напруженою обстановкою. При цьому враховуються: результати аналізу аварійності на території, що обслуговується, довжина автомобільних доріг й особливості умов руху по них, інтенсивність руху транспортних засобів і пішоходів у різні години доби, дні тижня, пори року.*

1.5.2 *Розміщення сил і засобів служби здійснюється на підставі дислокації маршрутів патрулювання й постів відповідно до обов'язкових норм щоденного виставлення нарядів і виходу на лінію патрульних автомобілів і мотоциклів.*

1.5.3 *Наряди можуть бути парними або одиночними. Парні наряди призначаються, як правило, для посилення нагляду за рухом автотранспорту й пішоходів, здійснення оперативно-розшукових заходів, що вимагають підвищеної уваги до учасників дорожнього руху, а також у місцях, що характеризуються небезпекою для працівників міліції.*

Кожному наряду поручається виконання службових обов'язків на конкретному маршруті патрулювання або посту.

Маршрут патрулювання являє собою певну ділянку автомобільної дороги, на якій встановлюється періодичний контроль за рухом автотранспорту й пішоходів через наявність на ній підвищеної потенційної можливості для виникнення аварійних ситуацій.

Пост – це ділянка території, на якій організується несення дорожньо-патрульної служби у зв'язку з необхідністю регулювання дорожнього руху, установлення безперервного контролю за пересуванням транспортних засобів іноземних власників, проведення оперативно-розшукових заходів, забезпечення безперервного проходження автомобілів спеціального призначення. Пост, що має службове приміщення, іменується „стаціонарний пост”.

1.5.6 Дислокація маршрутів патрулювання й постів розробляється командиром стройового підрозділу або старшим групи дорожньо-патрульної служби й затверджується відповідно керівником УВС області (міста), міськрайоргана внутрішніх справ.

Якщо автомобільні дороги, що обслуговуються стройовим підрозділом, проходять по території декількох районів, дислокація затверджується з

керівниками відповідних управлінь (відділів) внутрішніх справ районів.

1.5.7 На кожен маршрут патрулювання (пост) складається картка. Картки зберігаються в картотеці чергової частини або в стройових підрозділах, групах. Вони видаються інспекторам при заступанні на службу й здаються ними по закінченні роботи.

1.5.8 Режим роботи особового складу визначається графіком, що щомісяця складається заступником командира стройового підрозділу, старшим групи дорожньо-патрульної служби. У ньому вказуються дні й години несення служби кожним працівником, їхні вихідні дні (середньодобова тривалість службового часу протягом місяця не повинна перевищувати встановленої законом тривалості робочого дня).

Графік затверджується командиром стройового підрозділу, для групи дорожньо-патрульної служби – начальником відділення Державтоінспекції, а при відсутності відділення – керівником міськрайоргану внутрішніх справ.

1.6 *Форми й методи несення служби.*

1.6.1 *Основними формами несення служби є:*

1.6.1.1 *Патрулювання на автомобілях, мотоциклах, вертольотах.*

1.6.1.2 *Піше патрулювання.*

1.6.1.3 *Несення служби на постах (у тому числі стаціонарних).*

1.6.1.4 *Супровід й ескортування транспортних засобів.*

1.6.2 *Контроль за дорожнім рухом з використанням транспортних засобів може бути відкритим, схованим і змішаним.* Відкритий контроль здійснюється інспекторами при пішому патрулюванні, а також на транспортних засобах, що мають спеціальне фарбування. Схований контроль здійснюється інспекторами на транспортних засобах звичайного фарбування без написів і розпізнавальних знаків. Максимальна кількість транспортних засобів, застосовуваних для схованого контролю, із числа наявних у підрозділі може визначатися співвідношенням 1:2. У випадках, якщо інспектор працює в цивільному одязі, він повинен мати при собі нагрудний знак співробітника ДАІ.

Змішаний контроль організується одночасно на декількох транспортних засобах, окремі з яких мають спеціальне фарбування, а інші – звичайне. Взаємодія між патрулями здійснюється, як правило, за допомогою радіозв'язку.

1.6.3 При несенні служби на транспортних засобах використовуються наступні тактичні прийоми:

1.6.3.1 Рух у потоці транспортних засобів (для контролю за поведінням водіїв з метою попередження й виявлення порушень правил дорожнього руху). У цьому випадку для фіксації перевищення швидкості може застосовуватися перевірений спідометр патрульного автомобіля.

1.6.3.2 Зупинка в небезпечних в аварійному відношенні місцях (для усунення небезпеки й припинення порушень правил дорожнього руху водіями й пішоходами).

1.6.3.3 Зупинка патрульного автомобіля (мотоцикла) у місцях найкращої його видимості для всіх учасників дорожнього руху з одночасним пішим переміщенням інспектора до найбільш напружених по інтенсивності руху ділянок.

Застосування того або іншого способу, їхнє чергування й інші конкретні завдання ставляться на інструктажах відповідно до обстановки, що складається на посту, маршруті.

1.6.3.4 Вертолітне патрулювання організується, як правило, для нагляду за дорожнім рухом на автодорогах з високою інтенсивністю руху, супроводу транспортних колон, забезпечення порядку при проведенні різних масових і спеціальних заходів, прибуття слідчої бригади (у тому числі й медичних працівників) на місце дорожньо-транспортної пригоди, розшуку злочинців.

1.6.4 Піше патрулювання застосовується для контролю за рухом на невеликих по довжині, напружених за інтенсивністю й небезпечних в аварійному відношенні ділянках доріг (вулиць). При цьому застосовуються такі методи несення служби, які дають можливість інспекторові вчасно фіксувати й припиняти всі правопорушення.

1.6.5 При несенні служби на стаціонарних постах ДАІ особлива увага приділяється розшуку водіїв, що зникли з місць дорожньо-транспортних пригод, виявленню викраденого транспорту, з несправностями, що загрожують безпеці дорожнього руху, а також який використовується в злочинних цілях.

Питання про створення стаціонарного поста ДАІ погоджується з Управлінням ДАІ МВС України.

1.6.6 Стаціонарні пости ДАІ забезпечуються спеціальними технічними засобами, медичним обладнанням, журналами прийому й здавання чергувань, обліку вказівок, що надходять, обліку транспортних засобів, що перебувають у розшуку, прийому й видачі затриманих транспортних засобів, зошитами для записів.

1.6.7 Основними методами несення дорожньо-патрульної служби є: спостереження за рухом, застереження учасників дорожнього руху від порушення встановлених правил, розпорядчо-регулювальні дії, втручання при порушеннях.

1.6.7.1 Спостереження за рухом полягає у візуальному або за допомогою спеціальних технічних засобів контролі за дотриманням учасниками дорожнього руху встановлених норм, правил, а також оцінці доцільності й ефективності існуючої організації руху на пості, маршруті.

1.6.7.2 Застереження учасників дорожнього руху являє собою вплив на їхнє поведіння самим перебуванням інспектора на найбільш напруженій ділянці маршруту (поста), на місці події або стихійного лиха, а також шляхом роз'яснення або усного попередження водіїв при зупинці транспортних засобів.

1.6.7.3 Розпорядчо-регулювальними діями є дії, здійснювані в процесі несення служби з метою усунення перешкод руху, надання можливої допомоги учасникам руху. До таких дій належить регулювання руху жєстами, що здійснюється в місцях тимчасових заторів у русі, у місцях стихійних лих або дорожньо-транспортних пригод, при проведенні масових і спеціальних заходів, при несправній світлофорній сигналізації й в інших випадках.

1.6.7.4 Втручання при правопорушеннях полягає в обов'язковому реагуванні на дії учасників дорожнього руху з метою запобігання подій і припинення правопорушень, застосуванні встановлених заходів впливу до порушників.

2 Організація оперативного управління силами й засобами дорожньо-патрульної служби.

2.1 Загальні положення.

2.1.1 *Управління силами й засобами дорожньо-патрульної служби здійснює безпосередньо або через відповідні чергові частини командування стройових підрозділів ДАІ, а в місцевостях, де стройові підрозділи відсутні, – начальники міськрайорганів внутрішніх справ або їх заступники.*

2.1.2 Чергові частини стройових підрозділів ДАІ перебувають в оперативному підпорядкуванні чергової частини УВС області (міста).

2.1.3 У своїй діяльності наряди чергових частин стройових підрозділів керуються положеннями Інструкції з роботи чергової частини управління, відділу внутрішніх справ, лінійного відділу (відділення) внутрішніх справ на транспорті, відділення міліції (у частині, що їх стосується), іншими нормативними документами, що стосуються сфери забезпечення безпеки дорожнього руху, охорони громадського порядку, запобігання й розкриття злочинів, і цим Наставленням.

3 Організація й несення дорожньо-патрульної служби.

3.1 Підготовка, інструктаж і розведення нарядів.

3.1.1 Підготовка, інструктаж і розведення нарядів дорожньо-патрульної служби здійснюється відповідно до Уставу патрульно-постової служби міліції.

3.1.2 Інструктаж нарядів проводять начальники (заступники) органів внутрішніх справ, керівники Державтоінспекції. З інспекторами, уперше призначеними на маршрути патрулювання й пости, проводяться додаткові індивідуальні інструктажі. З метою підвищення професійної майстерності

особового складу дорожньо-патрульної служби в охороні громадського порядку й боротьбі зі злочинністю відповідно до розробленої тематики інструктажів, для участі в їхньому проведенні можуть запрошуватися керівники або оперативні працівники інших підрозділів органів внутрішніх справ. Час проведення інструктажу не повинен перевищувати, як правило, 30 хвилин.

3.1.5 Інструктаж завершується розведенням і віддачею наказу про заступлення нарядів стрійового підрозділу на службу по забезпеченню безпеки дорожнього руху й охороні громадського порядку. Розведення нарядів здійснюється особами, що проводили інструктаж, або старшим інспектором-черговим (інспектором-черговим).

3.2 Дії інспектора при несенні дорожньо-патрульної служби.

3.2.1 При несенні служби на маршруті патрулювання (посту) інспектор умілим вибором форм і методів, застосуванням спеціальних технічних засобів повинен активно впливати на процес дорожнього руху. У цих цілях він:

3.2.1.1 Здійснює контроль за рухом транспорту й пішоходів, виявляє й припиняє порушення правил дорожнього руху з боку учасників руху.

3.2.1.2 Приймає до порушників правил заходи впливу або оформляє відповідні матеріали для розгляду й вживання заходів компетентними особами.

3.2.1.3 Усуває перешкоди руху (зупинений несправний транспортний засіб, вантаж, що випав тощо). Якщо негайне усунення цих перешкод неможливе, інспектор вживає заходи до позначення й огороження небезпечних місць і попередження про них учасників дорожнього руху.

3.2.1.4 Здійснює (жестами або за допомогою технічних засобів) регулювання руху.

3.2.1.5 Вживає заходи до забезпечення безперешкодного проїзду автомобілів, що мають спеціальне фарбування, що подають спеціальні звукові й світлові сигнали.

3.2.1.6 Оглядає транспортні засоби й перевіряє у водіїв документи на право користування й керування ними, дорожні листи й відповідність вантажів, що перевозяться за товарно-транспортними документами.

Звіряє при необхідності відповідність номерів агрегатів транспортного засобу записам у реєстраційних документах.

3.2.1.7 Не допускає несанкціонованого проїзду автотранспорту іноземних власників по дорогах, не відкритих для міжнародного автомобільного сполучення.

3.2.1.8 Забороняє провадження робіт на проїзній частині доріг без дозволу відповідних організацій. При аварійних ситуаціях такі роботи

дозволяються за узгодженням із черговим підрозділом ДАІ або органу внутрішніх справ.

3.2.2 Якщо при перевірці документів виявлені ознаки підробки або встановлена їхня непридатність, ці документи вилучаються, про що складається протокол. Особистість водія переперевіряється по іншим наявним у нього документам, а при їхній відсутності – за даними адресного бюро. У випадку вилучення посвідчення водієві видається тимчасовий дозвіл.

3.2.3 При контролі за дорожнім рухом інспектор активно реагує на всі порушення правил, у першу чергу припиняючи ті з них, які є основними причинами дорожньо-транспортних пригод. До їхнього числа належать: керування транспортним засобом у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, перевищення встановленої швидкості руху, порушення правил проїзду залізничних переїздів і пішохідних переходів, обгону, маневрування, проїзду перехресть, перевезення людей.

3.2.4 При контролі за виконанням правил дорожнього руху пішоходами інспектор звертає особливу увагу на припинення наступних порушень: перехід дороги в невстановленому місці, на заборонний сигнал світлофора, перед транспортним засобом, що близько їде, ходіння по проїзній частині вулиць і доріг при наявності тротуарів, узбіч, гри дітей на проїзній частині й у безпосередній близькості від неї.

3.5 Контроль за несенням служби.

3.5.1 Контроль за несенням служби особовим складом Державтоінспекції здійснюється шляхом проведення систематичних гласних і негласних перевірок командуванням стройових підрозділів, співробітниками апаратів ДАІ МВС, УВС і міськрайорганів внутрішніх справ, керівниками МВС, УВС, міськрайорганів і за їхнім рішенням – співробітниками інших підрозділів внутрішніх справ.

Перевіряючі повинні досконально знати призначення, організацію, порядок несення служби. При перевірці необхідно враховувати оперативну обстановку, конкретні обставини, що склалися на час її проведення для того, щоб при необхідності надати практичну допомогу співробітникові.

3.5.2 Гласні перевірки організуються й проводяться прямим й, у першу чергу, безпосереднім начальником інспектора (як правило, не нижче командира взводу), їхня кількість повинна бути не менш одного разу за робочу зміну інспектора. Перевірці підлягають всі інспектори й старші інспектори ДПС, що перебувають на лінії протягом зміни.

3.6 Облік й аналіз дорожньо-транспортних пригод й адміністративної практики.

3.6.1 *Облік дорожньо-транспортних пригод здійснюється у встановленому порядку.*

3.6.2 Роботу з аналізу подій й адміністративної практики організує заступник командира стрійового підрозділу, а там, де стрійовий підрозділ відсутній, – заступник начальника органу внутрішніх справ. Безпосередньо аналіз подій здійснює старший інспектор (інспектор) служби, а облік й аналіз адміністративної практики – старший інспектор (інспектор) по адміністративній практиці. У стрійових підрозділах, де зазначені посади не передбачені, виконання цієї роботи доручається особам, на яких ці завдання покладені функціональними обов'язками.

3.6.3 *Аналіз подій проводиться з метою оцінки стану й динаміки аварійності, розробки заходів щодо попередження дорожньо-транспортних пригод, планування роботи підрозділу дорожньо-патрульної служби.* Аналізу підлягають відомості про всі дорожньо-транспортні пригоди на території, що обслуговується, включаючи відомості про події без потерпілих і незалежно від розміру матеріального збитку.

Події аналізуються по їхньому виду, місцю, часу й причинам здійснення, по відомчій приналежності й категоріям транспортних засобів, місцю роботи й проживанню потерпілих при ДТП. Для виявленні фактичних закономірностей і багаторічних тенденцій аналізуються дані не менш, ніж за п'ять років з використанням відомостей про чисельність і структуру парку транспортних засобів, населення, застосовуваних заходів адміністративного впливу й інших показників.

4 Проведення дізнання по дорожньо-транспортним пригодам.

4.1 Дізнання проводиться по дорожньо-транспортним пригодам, при яких є потерпілі або заподіяний істотний матеріальний збиток, а також у випадках, коли ухвалення рішення у відповідності зі ст.124 КпАП України за протоколом про дорожньо-транспортну пригоду з несуттєвим матеріальним збитком неможливо й адміністративна справа вимагає додаткової перевірки й проведення елементів дізнання. Особа, якій функціональними обов'язками в підрозділі ДАІ ставленні ці функції, приймає цю справу до свого виробництва.

4.1.2 Дізнання організується й проводиться в точному дотриманні вимог кримінально-процесуального законодавства України, а також наказами й вказівками МВС України.

4.1.3 Вивчивши всі обставини події, особа, що проводить дізнання, при наявності ознак злочину у відповідності зі ст.104 КПК України порушує кримінальну справу в 10 денний строк і виконує невідкладні слідчі дії для встановлення й закріплення слідів злочину, або передає наявні матеріали у встановленому порядку слідчому для порушення кримінальної справи.

5 Права співробітників дорожньо-патрульної служби.

5.1 *Співробітники дорожньо-патрульної служби мають права, як всі*

співробітники міліції відповідно до Закону України „Про міліцію” і зокрема можуть:

5.1.1 Обмежувати або забороняти рух транспорту й пішоходів на окремих ділянках вулиць й автомобільних доріг при автоаваріях, інших надзвичайних обставинах, що загрожує життю й здоров'ю людей; зупиняти транспортні засоби у випадку порушення правил дорожнього руху, наявних ознак, що свідчать про технічну несправність транспорту, або забруднення ним навколишнього середовища, а також наявності відомостей про те, що він використовується із протиправною метою, оглядати транспортні засоби й перевіряти у водіїв документи на право користування й керування ними, дорожні листи й відповідність перевезених вантажів товарно-транспортним документам; робити технічний огляд автомобототранспорту.

5.1.2 Використовувати передбачені нормативними актами технічні засоби для виявлення й фіксації порушень правил, норм і стандартів, що належать до забезпечення безпеки дорожнього руху.

5.1.3 Складати протоколи про адміністративні правопорушення, проводити особистий огляд, огляд речей і документів відповідно до вимог КпАП України, застосовувати інші, передбачені законом міри забезпечення виробництва щодо справ про адміністративні правопорушення.

5.1.4 Затримувати осіб, що зробили адміністративні правопорушення, для складання протоколу або розгляду справи по суті, якщо ці питання не можуть бути вирішені на місці.

Затримка правопорушників виконується й в інших випадках, передбачених п.5 ст.11 Закону України „Про міліцію”.

5.1.5 У випадках, передбачених КпАП України, накладати адміністративні стягнення або передавати матеріали про адміністративні правопорушення на розгляд інших державних органів, товариських судів, цивільних об'єднань або трудових колективів.

5.1.6 Організувати при необхідності медичний огляд водіїв, затримувати, відстороняти від керування транспортними засобами осіб, що перебувають у стані сп'яніння, а також що не мають документів на право керування або користування транспортними засобами.

5.1.7 Забороняти експлуатацію транспортних засобів, технічний стан яких загрожує безпеці дорожнього руху або навколишньому середовищу, або номери яких не відповідають записам у реєстраційних документах.

5.1.8 Затримувати й доставляти у встановленому порядку транспортні засоби для тимчасового утримування на спеціальних майданчиках або стоянках.

5.1.9 Використовувати безперешкодно транспортні засоби, що належать підприємствам, установам, організаціям і громадянам (крім

транспортних засобів дипломатичних, консульських й інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, стихійного лиха, доставляння в лікувальний заклад осіб, що вимагають невідкладної медичної допомоги, для переслідування правопорушників і доставляння їх у міліцію.

5.1.10 Проводити в порядку здійснення дізнання й за дорученням слідчих органів по кримінальних справах обшуки, вилучення, допити й інші слідчі дії відповідно з кримінально-процесуальним законодавством.

5.1.11 Жадати від громадян і службових осіб, що порушують громадський порядок, припинення правопорушень і дій, що перешкоджають здійсненню повноважень міліції, а у випадку невиконання зазначених вимог застосовувати передбачені Законом України „Про міліцію” засоби примусу.

5.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. Чи підкоряється ДПС безпосередньо МВС України?
2. Чим визначається режим роботи особового складу ДПС й які його тимчасові рамки?
3. За якими критеріями аналізується ДТП стройовими підрозділами ДПС?
4. Яким чином здійснюється застереження підрозділом ДПС учасників руху від порушення ПДР?
5. Яким чином повинна реагувати служба ДПС на пересування транспортних засобів іноземних власників?
6. На базі яких даних формується підрозділ ДПС?
7. Якими особами здійснюється розведення нарядів, і що йому передуює?

Друга група (№7-12):

1. Чи дозволена законодавчо ДПС пропаганда ПДР?
2. Якими можуть бути по кількості наряди ДПС?
3. Які види контролю за дорожнім рухом дозволяється здійснювати ДПС й як вони здійснюються?
4. Які підрозділи управляють силами й засобами ДПС?
5. Яким чином організується в підрозділах ДАІ дізнання по ДТП?
6. Чи є завданням ДПС підвищення ефективності використання транспортних засобів?
7. Чи повинен інспектор ДПС усувати перешкоди руху самостійно?

Третя група (№13-18):

1. Чи має право співробітник ДПС забороняти експлуатацію транспортного засобу на підставі оцінки його технічного стану?
2. Що таке маршрут патрулювання, і яким чином він визначає розміщення сил і засобів ДПС?
3. Які тимчасові рамки має план діяльності ДПС?
4. Які вимоги висуваються до автомобілів-учасників змішаного контролю за дорожнім рухом?
5. У яких випадках створюються спеціальні взводи ДПС?
6. У якому підпорядкуванні перебувають стройові підрозділи ДАІ?
7. Чи має право співробітник ДПС перешкоджати проїзду транспорту іноземних власників по дорогах не міжнародного автомобільного повідомлення?

Четверта група (№19-24):

1. Чи має право співробітник ДПС доставляти транспортні засоби для тимчасового утримання на спеціальних площадках або стоянках?
2. Скільки разів у рік аналізується оперативна обстановка по безпеці дорожнього руху з метою корекції діяльності ДПС?
3. Чи забезпечує служба ДПС контроль за виконанням стандартів, що належать до безпеки дорожнього руху?
4. Чи може співробітник ДПС, рухаючись у потоці на патрульному автомобілі, офіційно реєструвати перевищення швидкості руху сусідніми автомобілями?

5. На підставі якого документа проводиться інструктаж і розведення нарядів ДПС?
6. Яким чином контролюється несення служби особовим складом ДПС і з якою частотою?
7. На яких рівнях затверджується дислокація маршрутів патрулювання й постів?
- 8.

П'ята група (№25-30):

1. Чим забезпечується стаціонарний пост ДАІ?
2. Чи існує звітність служби ДПС. Якщо так, то в якому вигляді й з якими тимчасовими рамками?
3. Яким документом підтверджується патрулювання району даним підрозділом ДПС?
4. Який основний документ визначає права співробітника ДПС?
5. Хто проводить інструктаж наряду ДПС і протягом якого часу?
6. Чи може ДПС розробляти пропозиції до вдосконалення законодавства адміністративного впливу?
7. Хто зобов'язаний організувати роботу з аналізу подій й адміністративної практики в стройових підрозділах ДПС?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.

2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Практичне заняття №6 (6 годин)

„Кодекс України про адміністративні правопорушення. Затверджено постановою Верховної Ради Української РСР від 7 грудня 1984 р. №8073-Х”

Мета заняття:

1. Ознайомитися із завданням законодавства України про адміністративні правопорушення, заходами, спрямованими на запобігання адміністративних правопорушень і поняттям адміністративного правопорушення.
2. Вивчити адміністративну відповідальність і стягнення за адміністративні порушення на автомобільному транспорті.

6.1 Загальні відомості

(Витяги з „Кодексу України про адміністративні правопорушення. Затверджено постановою Верховної Ради Української РСР від 7 грудня 1984 р. №8073-Х”. *Відзначене курсивом – знати обов'язково*)

Стаття 1. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення

Завданням Кодексу України про адміністративні правопорушення є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

Стаття 6. Запобігання адміністративним правопорушенням

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, трудові колективи розробляють і здійснюють заходи, спрямовані на запобігання адміністративним правопорушенням, виявлення й усунення причин та умов, які сприяють їх вчиненню, на виховання громадян у дусі високої свідомості і дисципліни, суворого додержання законів України.

Органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, забезпечуючи відповідно до Конституції України додержання законів, охорону державного і громадського порядку, прав громадян, координують на своїй території роботу всіх державних і громадських органів по запобіганню адміністративним правопорушенням, керують діяльністю адміністративних комісій та інших підзвітних їм органів, покликаних вести боротьбу з адміністративними правопорушеннями.

Стаття 7. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення

Ніхто не може бути підданий заходу впливу в зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом.

Стаття 9. Поняття адміністративного правопорушення

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

Стаття 10. Вчинення адміністративного правопорушення умисно

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Стаття 11. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Стаття 17. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність

Особа, яка діяла в стані крайньої необхідності, необхідної оборони або яка була в стані неосудності, не підлягає адміністративній відповідальності.

Стаття 18. Крайня необхідність

Не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода.

Стаття 19. Необхідна оборона

Не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані необхідної оборони, тобто при захисті державного або громадського порядку, власності, прав і свобод громадян, установленного порядку управління від протиправного посягання шляхом заподіяння посягаючому шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Перевищенням меж необхідної оборони визнається явна невідповідність захисту характерові і суспільній шкідливості посягання.

Стаття 20. Неосудність

Не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоумства чи іншого хворобливого стану.

Стаття 23. Мета адміністративного стягнення

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в

дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

Стаття 24. Види адміністративних стягнень

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;*
- 2) штраф;*
- 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;*
- 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;*
- 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання);*
- 6) виправні роботи;*
- 7) адміністративний арешт.*

Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

Стаття 25. Основні і додаткові адміністративні стягнення

Оплатне вилучення та конфіскація предметів можуть застосовуватись як основні, так і додаткові адміністративні стягнення; інші адміністративні стягнення, зазначені в частині першій статті 24 цього Кодексу, можуть застосовуватись тільки як основні.

За одне адміністративне правопорушення може бути накладено основне або основне і додаткове стягнення.

Стаття 26. Попередження

Попередження як захід адміністративного стягнення вноситься в письмовій формі. У передбачених законом випадках попередження фіксується іншим установленим способом.

Стаття 27. Штраф

Штраф є грошовим стягненням, що накладається на громадян і посадових осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 28. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення

Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в його примусовому вилученні за рішенням суду і наступній реалізації з передачею вирученої суми колишньому власникові з відрахуванням витрат по реалізації вилученого предмета.

Стаття 29. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення

Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України.

Стаття 30. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві

Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання), застосовується на строк до трьох років за грубе або систематичне порушення порядку користування цим правом.

Позбавлення права керування засобами транспорту не може застосовуватись до осіб, які користуються цими засобами в зв'язку з інвалідністю, за винятком випадків керування в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також у разі невиконання вимоги працівника міліції про зупинку транспортного засобу, залишення на порушення вимог встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, ухилення від огляду на наявність алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння.

Стаття 31. Виправні роботи

Виправні роботи застосовуються на строк до двох місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до двадцяти процентів її заробітку в доход держави. Виправні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Стаття 32. Адміністративний арешт

Адміністративний арешт установлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до дванадцяти років, до осіб, які не досягли вісімнадцяти років, до інвалідів першої і другої груп.

Стаття 81. Експлуатація автотранспортних та інших пересувних засобів з перевищенням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах

Експлуатація громадянами автотранспортних та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин відпрацьованих газів, а також рівень впливу фізичних факторів, здійснюваного, утворюваного ними під час роботи, перевищують установлені нормативи, – тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 119. Порушення правил користування засобами автомобільного транспорту та електротранспорту

Пошкодження внутрішнього обладнання та скла автобусів, маршрутних таксі, тролейбусів або трамваїв – тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Викидання сміття та інших предметів з вікон і дверей автобусів, маршрутних таксі, тролейбусів або трамваїв – тягне за собою попередження або накладення штрафу від 0,5 до одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

Куріння в автобусах, маршрутних таксі, тролейбусах або трамваях – тягне за собою попередження або накладення штрафу від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

***Стаття 121.** Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів, правил користування ременями безпеки або мотошоломами*

Керування водіями транспортними засобами, що мають несправності гальмової системи або рульового управління, або переобладнаними з порушенням відповідних правил, нормативів і стандартів, або такими, що своєчасно не пройшли державного технічного огляду, – тягне за собою накладення штрафу від одного до двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування водіями транспортними засобами з технічними несправностями, за винятком несправностей, зазначених у частині першій цієї статті, з якими згідно з встановленими правилами експлуатація їх забороняється, – тягне за собою накладення штрафу від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами – тягне за собою попередження або накладення штрафу від 0,2 до 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) у встановленому порядку, з підробленим номерним знаком, без номерного знаку або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандарту, а так само з умисно прихованим номерним знаком – тягне за собою накладення штрафу від двох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень: керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) у встановленому порядку, з підробленим номерним знаком, без номерного знаку або з номерним знаком, що не належить цьому засобу, а так само з умисно прихованим номерним знаком – тягне за собою накладення штрафу від трьох до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Під транспортними засобами слід розуміти всі види автомобілів, мотоциклів, тракторів та інших самохідних машин, трамваїв, тролейбусів та інших транспортних засобів, обладнаних двигуном з робочим об'ємом 50 куб. см і більше, а також причепа.

***Стаття 121-1.** Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах*

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах, – тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких знищені або підроблені – тягне за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

***Стаття 122.** Перевищення водіями транспортних засобів швидкості руху, невиконання сигналів регулювання дорожнього руху, порушення правил перевезення людей та інших правил дорожнього руху*

Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху більш як на 20 кілометрів на годину, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, початку руху, зміни напрямку руху, проїзду спеціальних транспортних засобів – тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Недодержання водіями вимог дорожніх знаків, розмітки проїзної частини шляхів або безпечної дистанції, порушення правил зупинки і стоянки, розташування транспортних засобів на проїзній частині, руху автомагістралями, пріоритету транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми освітлювальними приладами, попереджувальними сигналами, буксирування механічних транспортних засобів, перевезення людей або руху тротуарами чи пішохідними доріжками – тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від 0,2 до 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Ненадання водіями транспортних засобів переваги в русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, а так само інші порушення правил проїзду пішохідних переходів – тягнуть за собою накладення штрафу від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Порушення, передбачені частинами першою або другою чи третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, тобто примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрямок руху або вживати інших заходів щодо забезпечення особистої безпеки або безпеки

інших громадян, – тягнуть за собою накладення штрафу від двох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортним засобом на строк від шести місяців до одного року.

***Стаття 122-1.** Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових пересуваннях, зупинці чи стоянці*

Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових (більше двох) пересуваннях, зупинці чи стоянці, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху у містах та інших населених пунктах, – тягне за собою накладення штрафу від одного до двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Ті самі порушення, що спричинили створення аварійної обстановки, – тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв від двох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року.

***Стаття 122-2.** Невиконання водіями вимог про зупинку, залишення місця дорожньо-транспортної пригоди*

Невиконання водіями вимог працівника міліції, а водіями військових транспортних засобів – вимог посадової особи військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України про зупинку транспортного засобу, а також залишення ними на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні, – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від одного до трьох років.

Повторне протягом року вчинення одного з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, – тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на один рік.

***Стаття 122-3.** Перешкоджання проведенню огляду транспортних засобів*

Перешкоджання проведенню працівником міліції, посадовою особою військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України огляду транспортних засобів у передбачених законом випадках – тягне за собою накладення штрафу від чотирьох до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

***Стаття 123.** Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду залізничних переїздів*

В'їзд водіїв на залізничний переїзд на заборонений сигнал світлофора або жест регулювальника чи чергового по переїзду, при закритому шлагбаумі або коли до переїзду наближається поїзд – тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Інші порушення правил проїзду залізничних переїздів, крім передбачених частиною першою цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу від 0,5 до двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки або пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд, – тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьох до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від шести місяців до одного року.

***Стаття 124.** Порушення водіями правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових споруд чи іншого майна*

Порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, крім передбачених статтею 123, частинами першою або другою статті 130 цього Кодексу, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна, – тягнуть за собою накладення штрафу від одного до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Стаття 124-1. *Ненадання транспортних засобів працівникам міліції та медичним працівникам, а також ненадання військових транспортних засобів посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України*

Ненадання посадовими особами підприємств, установ, організацій і громадянами транспортних засобів, що їм належать, працівникам міліції та медичним працівникам, а також ненадання військових транспортних засобів посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у встановлених законом невідкладних випадках – тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 125. *Інші порушення правил дорожнього руху*

Інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121-128, частинами першою і другою статті 129, частинами першою і другою статті 131, статтями 139 і 140 цього Кодексу, – тягнуть за собою попередження.

Стаття 126. *Керування транспортними засобами особами, які не мають права керування або водіями, які не мають при собі чи не пред'явили для перевірки відповідних документів*

Керування транспортними засобами особами, які не мають права керування цими засобами, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має права керування, – тягне за собою накладення штрафу від двох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі порушення, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна, – тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьох до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Керування транспортними засобами водіями, які не мають при собі або не пред'явили чи не передали для перевірки посвідчення, реєстраційних та інших документів, що підтверджують право на керування чи розпорядження транспортним засобом, дорожнього (маршрутного) листа та документів на вантаж, що перевозиться (крім власників транспортних засобів, які використовують їх в індивідуальних некомерційних цілях), талона про проходження державного технічного огляду, – тягне за собою накладення штрафу від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Стаття 127.** **Порушення правил дорожнього руху пішоходами, велосипедистами, возіями та іншими особами

Непокоря пішоходів сигналам регулювання дорожнього руху, перехід ними проїзної частини у невстановлених місцях або безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, невиконання інших правил дорожнього руху – тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від 0,1 до 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Порушення правил дорожнього руху особами, що керують транспортними засобами, обладнаними двигуном з робочим об'ємом до 50 куб. см, велосипедами, а також возіями та іншими особами, які користуються шляхами, – тягне за собою накладення штрафу від 0,2 до 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Ті самі порушення, вчинені особами, зазначеними в частинах першій або другій цієї статті, які перебувають у стані сп'яніння, – тягнуть за собою накладення штрафу від двох до чотирьох неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Порушення, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна чи створення аварійної обстановки, а так само залишення особами, зазначеними в частинах першій або другій цієї статті, на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є, – тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Стаття 130.** **Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані сп'яніння

Керування транспортними засобами особами в стані сп'яніння, передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані сп'яніння, а так само ухилення осіб, які керують транспортними засобами, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння, – тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв від п'ятнадцяти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від одного до двох років і на інших осіб – накладення штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень: керування транспортними засобами особами в стані сп'яніння, ухилення осіб, які

керують транспортними засобами, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння, – тягне за собою накладення штрафу на водіїв від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від двох до трьох років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого і на інших осіб – накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.

Стаття 132. *Самовільне використання транспортних засобів, машин чи механізмів або зберігання транспортних засобів у невстановлених місцях*

Самовільне використання з корисливою метою транспортних засобів, машин чи механізмів, що належать підприємствам, установам, організаціям, – тягне за собою накладення штрафу на громадян від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від трьох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на водіїв транспортних засобів – накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Зберігання транспортних засобів, що належать підприємствам, установам і організаціям, поза встановленими місцями їх стоянки – тягне за собою попередження або накладення штрафу на водіїв чи посадових осіб, відповідальних за зберігання і використання транспортних засобів, від 0,5 до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

Стаття 133. *Порушення правил перевезення небезпечних речовин і предметів, великогабаритних та великовагових вантажів на транспорті*

Порушення правил перевезення небезпечних, великогабаритних та великовагових вантажів на автомобільному транспорті – тягне за собою накладення штрафу на водіїв транспортних засобів від 0,5 до двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Провезення в автобусах, маршрутних таксі, тролейбусах або трамваях, а також здавання в багаж чи в камеру схову на автомобільному транспорті небезпечних речовин або предметів – тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від 0,5 до двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

6.2 Порядок виконання роботи:

1. Перше заняття – ознайомлення з темою, метою заняття та документом, що буде розглядатися.
2. Друге заняття – конспектування основних положень документа.
3. Третє заняття – вибір питань, відповіді на них і підготовка до захисту роботи.

Перелік питань:

Перша група (№1-6):

1. Перелічити завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення.
2. Що таке „крайня необхідність”?
3. Чим відрізняються „вилучення предмета” від „конфіскації предмета”?
4. Що розуміється згідно з Кодексом під виразом „транспортний засіб”?
5. Яка різниця в порушеннях правил зупинки або стоянки при одиночному і при груповому русі?
6. Відповідно до якої статті настає відповідальність за таке порушення, як неустановлення в нижньому правому куті вітрового скла талона про проходження державного технічного огляду?
7. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 31.4.7 ж ПДР (відсутні ремені безпеки й підголівники в транспортних засобах, де їхня установка передбачена конструкцією)?
8. Як Ви думаєте, чи підлягає адміністративній відповідальності особа, що має посвідчення водія, але управляє транспортним засобом категорії або виду, право керування яким у нього відсутнє?
9. У чому відмінність частини 1 від частини 3 статті 126?

Друга група (№7-12):

1. Яким чином Кодекс передбачає попередження адміністративного правопорушення?
2. Що таке „необхідна оборона”?
3. Що означає „порушення правил користування засобами автомобільного транспорту”?
4. Скільки стягнень може бути накладено за одне правопорушення?
5. Як Ви думаєте, що означає „перешкоджання огляду транспортних засобів”?
6. У чому полягає особливість порушень водіями ПДР по статті 124 від інших статей?
7. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за керування транспортним засобом без номерного знака?
8. Як Ви думаєте, чи підлягає адміністративній відповідальності водій, що перебуває в стані сп'яніння під час руху транспортного засобу, що рухається на буксирі?
9. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 16.2 ПДР (водій, повертаючи праворуч, не звільняє дорогу пішоходам, що переходять проїзну частину, на яку він повертає)?

Третя група (№13-18):

1. Чи є „протиправова бездіяльність” адміністративним правопорушенням?
2. Чи підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення противоправної дії була в стані тимчасового розладу душевної діяльності?
3. Що таке „спеціальне право”?
4. Що означає „створення аварійної обстановки”?
5. В яких випадках може застосовуватися позбавлення права керування транспортними засобами до осіб, які користуються цими засобами в зв'язку з інвалідністю?
6. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 31.4.1 д ПДР (не працює манометр пневматичного або пневмогідролічного гальмового приводу)?

7. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за підробку номерів агрегатів транспортних засобів?
8. Як Ви думаєте, чи наділений правом державний інспектор охорони навколишнього природного середовища зупиняти транспортний засіб для перевірки норм викиду або рівня шуму?
9. Як Ви думаєте, яку відповідальність понесе водій у такій ситуації: при проїзді через митний пункт, позначений знаком 3.40 „Митниця”, він не зупинився перед зазначеним пунктом?

Четверта група (№19-24):

1. Що таке „навмисне правопорушення”?
2. Що означає „перевищення водіями швидкості руху”?
3. До яких осіб не може застосовуватися адміністративний арешт?
4. Що розуміють під „груповим пересуванням транспортних засобів”?
5. Хто має право призначати виправні роботи?
6. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 31.4.4 а ПДР (не працюють склоочисники)?
7. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 10.7 а ПДР (водій виконав розворот на залізничному переїзді)?
8. Як Ви думаєте, що розуміють під „порушенням правил перевезення небезпечних речовин і предметів, великогабаритних та великовагових вантажів на автомобільному транспорті”?
9. Як Ви думаєте, хто несе відповідальність у такій ситуації: при русі на мотоциклі водій перевозить пасажирів в незастебнутому мотошоломі?

П'ята група (№25-30):

1. Які особи не підлягають адміністративній відповідальності?
2. Що таке „штраф“?
3. На який строк може застосовуватися адміністративний арешт?
4. Що є „адміністративним правопорушенням“, згідно з Кодексом?
5. Які види адміністративних стягнень можуть бути застосовані до водіїв, що порушили правила по статті 122-2?
6. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 31.4.7 е ПДР (відсутній передбачений конструкцією бампер або задній захисний пристрій, брудозахисні фартухи й бризковики)?
7. Відповідно до якої статті і яка відповідальність передбачена Кодексом за порушення п. 24 ПДР (порушення правил навчальної їзди)?
8. Як Ви думаєте, що розуміють під „корисливою метою“?
9. Як Ви думаєте, чи є порушенням „моргання“ дальнім світлом фар у денних умовах?

Примітка: 1. Вибір групи питань здійснюється згідно з порядковим номером студента за списком групи.
2. Відповіді формулювати у вигляді посилання на відповідні статті з обов'язковим цитуванням.

Перелік посилань

1. Постанова №341. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ. – К.: Кабінет Міністрів України, 1997. – 10 с.
2. Розпорядження №56 Р. Державна програма забезпечення безпеки руху на автомобільних дорогах, вулицях міст, інших населених пунктів і залізничних переїздах на 2003-2007 роки. – К.: Кабінет Міністрів України, 2003. – 5 с.
3. Наказ №859/550/86. Про затвердження Положення про спеціалізовані служби організації дорожнього руху. – К.: МВС України, Мінтранс України та Держжитлокомунгосп України, 1993. – 12 с.
4. Наказ №572. Про забезпечення організації дорожнього руху та нагляду за станом автомобільних доріг і вулиць. – К.: МВС України, 1991. – 140 с.
5. Наказ №45. Настанова про дорожньо-патрульну службу Державтоінспекції МВС України. – К.: МВС України, 1992. – 87 с.
6. Васильев А.С. и др. Кодекс Украины об административных правонарушениях. – Х.: Одиссей, 2001. – 272 с.